

Pred III. kongresom samoupravljalcev Jugoslavije

Verjetno že vsi veste, da bo III. kongres samoupravljalcev Jugoslavije letos 16. junija v Beogradu.

Značilnost letošnjih priprav na kongres je temeljitost in vsebinska poglobljenost.

Poleg sporočil, ki so jih za kongres pripravile nekatere OOOZS, delavci v tem času razpravljajo o teh sklopih vprašanj.

Naša delovna organizacija se je prijavila kot udeleženec v razpravi na temo: Oblike in možnosti dohodkovnega povezovanja in neposredne menjave dela raziskovalnih institucij z organizacijami združenega dela.

Razprava na to temo je bila organizirana 5. maja v LTH v Škofji Loki. Udeležili pa so se: Jože Justin, predsednik DS DO, Jože Štucin, vodja TOZD Plastika, Miro Kavčič, predsednik konference OOOZS.

S pomočjo drugih strokovnjakov: Jožeta Bogataja, Borisa Marklja, Francija Mlinarja in Francija Pečelina so pripravili naslednjo razpravo:

**OBLIKE IN MOŽNOSTI
DOHODKOVNEGA
POVEZOVANJA
IN NEPOSREDNE
MENJAVE DELA
RAZISKOVALNIH
INSTITUCIJ
Z ORGANIZACIJAMI
ZDRUŽENEGA DELA**

Vprašanje je zastavljeno zelo široko, nujne pa bi bile

predvsem sistemske rešitve, ki naj bi hkrati nakazovale možnosti konkretnega reševanja.

Smo DO, kjer nastopata predvsem predelava usnja in predelava poliuretana.

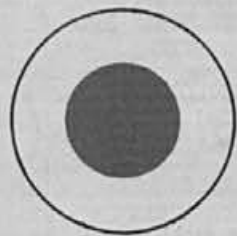
Na videz različni panogi sta našli mnogo skupnih točk in se v praksi lepo dopolnjujeta. To nam seveda narekuje analizo naših dosedanjih izkušenj in načrtovanja novih oblik uveljavljanja znanosti v praksi.

V preteklih letih smo po- grešili močnejšo vlogo gospo- darske zbornice kot iniciatorja skupnih akcij na tem področ- ju, raziskovalne skupnosti praktično ni bilo čutiti, po- vezovanje razvojnih služb v reprodukcijski verigi je zgolj slučajna in tudi inovacijska dejavnost v sami OZD je le počasi prodirala.

Znani problemi okrog uvoza surovin in opreme so vpraša- nja zaostri in znašli smo se v položaju, ko lahko tudi v pripravah na III. kongres samoupravljalcev izpostavimo nekaj vprašanj.

Vsekakor tudi razvojne in- stitucije, ki jih financiramo iz sredstev delovnih organizacij, ki željno pričakujejo dobrih, kvalitetnih in predvsem stro- kovnih povratnih informacij, ki se bodo v bližnji prihodnosti oplemenjevale v reproduk- cijski verigi: raziskovalne in- stitucije bi morale po našem

(Nadaljevanje na 2. strani)

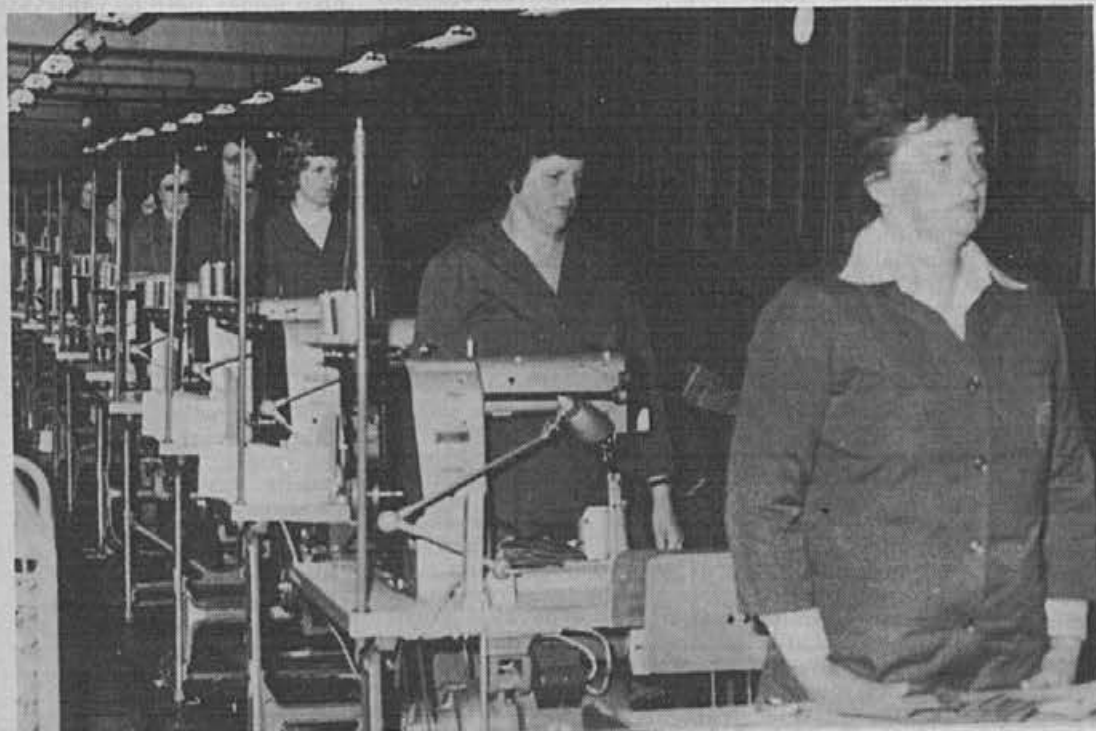
PRODAJA V I. TROMESEČJU

V prvih treh mesecih letošnjega leta smo na domačem trgu prodali skupaj 243.000 parov obutve v vrednosti 156 milijonov 860.000. — dinarjev. Od tega v naših prodajalnah 242.000 parov v vrednosti 135 milijonov 216.000 — din, angro kupcem pa 21.000 parov v vrednosti 21 milijonov 644.000. — din. V tem času smo v pro- dajalnah, zlasti v ja- nuarju in februarju, pro- dali še precej zimske obutve (škornje, apreski in pancrje). To je draž- ja obutve, zato je plan vrednostno presežen za 8 %, količinsko pa za 4 % izpod plana. V mese- cu januarju je bila pro- daja najbolj pospešena s sezonskim znižanjem cen, tako da se je s tem precej zmanjšala zaloga zimske obutve. Pred- vsem zaloga ženskih škornjev je bila po po- datkih ob koncu decem- bra prevelika, po podat- kih ob koncu februarja pa je že prišla na norma- len ostanek.

Angro kupcem smo v glavnem prodali gojzer šivano obutve in to našim stalnim kupcem, po njihovem predhod- nem naročilu. Nekaj apreski obutve je bilo prodane že v januarju, kar pa je le majhen del v skupni prodaji.

Po informacijah iz prodajaln, našo kolek- cijo potrošniki dobro ocenjujejo. Tudi prodaj- ne cene so na ravni kon- kurence, tako da lahko pričakujemo ugodne re- zultate. Dobro oceno naših modelov že doka- zuje precej povečana prodaja v aprilu.

Silva Pivk

Takole so delavke v šivalnici počastile spomin na našega predsednika Josipa Broza Tita

(Nadaljevanje s 1. strani)

mnemu biti tesneje povezane z industrijsko proizvodnjo na naslednje načine:

1. Za posamezna področja bi morali instituti seznanjati delovne organizacije z občasnimi informacijami, s čim se ukvarjajo, kaj je novega na določenem področju v aplikativnem in informacijskem smislu. Torej, center, ki bo predeloval in posredoval informacije mora vedeti, kaj kdo rabi, kaj je za neko DO interesantno itd.

2. **Neposredni stiki strokovnjakov iz prakse ter raziskovalcev v razvojnih institucijah.** Ta oblika naj bi obsegala pogovore, predavanja ter naj bi bila možnost izmenjave izkušenj tako strokovnjakov iz prakse za prakso. Pri teh informacijah, ki bi bile torišče problemov in novih idej, bi se pravzaprav napajala industrija z aplikativnimi rešitvami, kjer bi skupaj nastopali praksa in teorija in se zliili v določeno praktično rešitev. To bi na kratko lahko imenovali metodo aplikativnih rešitev. Ta način dela je zanimiv tudi zato, ker bi se iz tega izluščile tudi delovne naloge, ki naj bi jih raziskovalna organizacija obdelovala za neposredno proizvodnjo.

3. Tretja oblika sodelovanja naj bi reševala problematiko branžnega področja, imenovali bi jo lahko področno raziskovanje, ki bi povezovalo delovne organizacije ter raziskovalne institucije pri rešitvi branžne problematike s področja čistega razvoja, enotnejše nabave surovin in novih tehnologij. Ta način bi pogosto predvsem enotnejši ter bolj usmerjen razvoj novih tehnologij in izdelkov, preprečeval bi podvajanje umskih ter delovnih zmogljivosti v eni smeri ter nesmiselno konkurenčnost ter zalaganje tržišča z istimi odgovarjajočimi izdelki. Področne raziskave bi reševale problematiko surovinske baze, zato bi bilo financiranje te dejavnosti koristno za vse delovne organizacije v bazi. Iz tega bi se lahko razvilo reševanje projektivnih nalog širšega pomena, pri tem bi sodelovali tudi strokovnjaki iz prakse, kar praktično pomeni dopolnjevanje ter nadgradnjo znanja, s katerim razpolagajo strokovnjaki iz prakse. Istočasno pa tale način daje velike možnosti teoretičnemu znanju raziskovalnih institucij, ki bi svoje znanje razširili na aplikativna področja.

Z vključitvijo v mednarodno delitev dela s ciljem doseči najboljši rezultat, prodati proizvode, zadovoljiti kupce in obdržati zastavljene prodajne poti, nam narekuje razvoj in

nabavo novih materialov za daljše časovno obdobje. Prodajati sodobne proizvode pomeni, proizvajati iz sodobnih materialov, ki jih lahko izdelujejo samo proizvajalci s sodobno tehnologijo in opremo, ki je visoko produktivna – torej specializirana. Da dosežemo stopnjo takega sodelovanja in nivo kvalitete in sposobnosti reprodukcije, moramo doseči visoko raven medsebojnega sodelovanja.

Tako sodelovanje pogojuje zahteve po novih materialih, torej po iznajdbah, inovacijah, tehničnih in organizacijskih rešitvah ter ustreznih racionalizacijah proizvodnje. Pomeni torej skupne napore, umske in fizične v točno postavljeni cilj, doseči rezultat, katerega učinek morajo čutiti vsi tisti, ki pri tem sodelujejo.

Pogosto se proizvodnja v takem primeru poslužuje prenosa tehnologije v inozemstvu na delo pri nas.

Prenos take tehnologije pravzaprav delamo že na osnovi dobav materiala iz inozemstva, ker je le tako mogoče priti do tehnoloških podatkov in spoznati določene težave, ki jih je inozemski proizvajalec imel pri uvajanju svoje lastne proizvodnje.

Ko se domači proizvajalec tehnološko usposobi proizvajati enake materiale, ki morajo biti tudi cenovno konkurenčni, kot jih proizvaja inozemski proizvajalec, se naročila prenesejo na domačega proizvajalca. Učinek, ki ga dosežemo s tem ima večstranski pomen. Sirovi se tehnološko-znanstveno obzorje naših proizvajalcev, ustvari se prihranek pri devizah, osamosvajamo se tujih vplivov in postajamo zanimivi v mednarodni menjavi, kar je eden glavnih naših ciljev stabilizacije.

Pri prenosu tako pripravljene, s sodelovanjem dveh partnerjev organizirane tehnologije je željeno vključevanje ustrezno opremljenih znanstvenih institucij, ki nam na osnovi primerjalne analize ugotavljajo kvaliteto proizvodov, svetujejo in predlagajo možnosti izboljšave.

Sklepamo mnogo samoupravnih sporazumov, toda predvsem pri tem sodelovanju brez ekonomskih osnov s ciljem ustrezne razporeditve ustvarjenega dohodka ni mogoče. Sodelovanje v cilju ekonomskih izhodišč, pa pomeni tudi izobraževanje vseh udeležencev v takem procesu, možnost pristopa in želje po pomoči s strani znanstvenih ustanov, kar v bistvu pomeni tistih kapacitet, – strokovnjakov, ki žal vse premalo direktno nastopajo kot koristen dejavnik industrijske proizvodnje.

Menimo, da je najvažnejše to, da raziskave ne smejo biti namenjene same sebi, vedno naj imajo določen cilj, delovne naloge in projekti bi se določali na skupni podlagi z dogovarjanjem, kaj bo resnično koristilo boljšemu delu v praksi ter višji ravni predelave. Ta utrip mora čutiti tudi raziskovalec, ki doslej ni bil pogost obiskovalec v neposrednem proizvodnem procesu, od kjer pa navsezadnje izhaja njegova finančna in ekonomska odvisnost.

Enega od vzrokov skromnega sodelovanja raziskovalnih institucij s končnimi uporabniki je treba iskati tudi v sistemu financiranja raziskovalnih skupnosti. Danes delovne organizacije prispevajo finančna sredstva odvisno od doseženega dohodka.

S strani končnega uporabnika ni opazna povezava raziskovalne skupnosti z uporabniki niti na področju aplikativnega razvoja. Kot uporabniki se strinjamo, da se finančna sredstva namenjena za razvoj raziskav širšega pomena zbirajo centralno, medtem ko bi financiranje razvoja aplikativnega značaja moralo biti povezano, tako da bi uporabniki (plačniki prispevkov) vedeli, zakaj in komu odstopajo del sredstev, konkretno razvojna institucija pa, kdo jo financira in s tem čuti večjo odgovornost za prenos znanja v neposredno združeno delo.

Vendar ne smemo ostati pri sedanjih oblikah določanja deležev OZD za financiranje raziskovalnih skupnosti. Na področju financiranja aplikativnega razvoja je treba storiti korak dalje. Vezati je potrebno rezultate tega razvoja na koristnika in raziskovalno institucijo. S tem se bo povečal interes sodelovanja na obeh straneh. Raziskovalna institucija bo v svoje delo večji meri vključila ekonomske dejavnike in s tem vrednotila svoje delo na podlagi doseženih rezultatov. To bi dvignilo interes za ožje sodelovanje in ponujanje rezultatov razvoja končnim uporabnikom.

Raziskovalne institucije imajo možnost in nalogo spremljanja svetovnega razvoja v okviru svoje panoge. Prav ta nova odkritja in tehnologija bi morale raziskovalne institucije posredovati ustreznim OZD, ki so zato zainteresirane. Mislimo, da večino naših raziskovalnih institucij obravnavajo stvari preveč teoretično, da bi stvar poizkusili izpeljati v praksi, pa jim zmanjka moči ali poguma. Tako na primer je Kemijski inštitut Boris Kidrič za štiri

naše OZD (Peko, Planika, Alpina, Ciciban) delal raziskovalno nalogo o PU, ki pa je za nas s praktičnega gledišča neuporabna. Verjetno je še več takih primerov.

Raziskovalne institucije bi postale učinkovitejše, če bi malo znižale svoj akademski nivo v korist neposredne proizvodnje, a bi kljub temu morale obdržati določeno strokovno avtoriteto. Od tu naprej pa ni več daleč tudi za ustrezno dohodkovno povezovanje med raziskovalno institucijo in OZD.

Učinkovitost organizacije oziroma razvoj le-te je vsekakor problem, ki se dostikrat zanemara in je potisnjen v senco tehnoloških problemov. To pa seveda nikakor ni opravičljivo, saj je za vpeljevanje modernih tehnologij dobra organizacija dela potreben pogoj.

V Alpini je očiten primer, kjer smo se tehnološko relativno hitro razvijali, čeprav s tem ne trdimo, da smo dosegli maksimum. V isti sapi pa lahko ugotavljamo, da smo organizacijo tehnoloških in proizvodnih procesov ter toka informacij prirejali precej »po domače« in se na tem področju nikakor ne moremo primerjati z razvitimi družbami, ki so neposredno razvijale tako tehnologijo kot organizacijo dela.

Da bi se poizkušali približati dobro organiziranemu skoraj 2000 članskemu kolektivu, je seveda neobhodno potrebno tudi povezovanje s pristojnimi ustanovami s tega področja. Za uspešno sodelovanje pa je potrebno najprej vzpostaviti ugodno klimo v OZD (koristniku uslug), nato pa zahtevati od ponudnika uslug konkreten predlog za izboljšavo organizacije dela na vseh prej omenjenih področjih.

Financiranje takih uslug ne bi smelo biti niti pavšalno niti fiksno, pač pa naj bi bil ekonomski rezultat koristnika kot posledica izboljšav, edino merilo za denarno protivrednost usluge, kar bi imelo za posledico zainteresiranost obeh partnerjev na eni strani in večji efekt organizacijskih izboljšav na drugi strani.

Za konec poleg mnogih naštetih predlogov še dvoje konkretnih vprašanj:

– katera raziskovalna institucija bo sodelovala pri reševanju surovinske baze za penjene poliuretanske mase?

– katera raziskovalna institucija bo sodelovala pri rešitvi problema surovinske baze za izdelavo PU in TR granulatov za smučarsko obutev, kjer letno odteče nekaj starih milijard dinarjev – (konvertibilnih) zaradi uvoza granulatov?

dogovarjamo se – dogovorili smo se

Letošnji jubilanti

Kakor je vsako leto naveda, tako so se tudi letos zbrali jubilanti, to je delavci s skupaj 20 oziroma 30 let delovne dobe.

Srečanje je bilo pristrčno in veselo in se je zavleklo tja v večerne ure, kljub temu, da je bilo letos jubilaritov manj kot prejšnja leta.

JUBILANTI Z 20 LET DELOVNE DOBE:

TOZD OBUTEV ŽIRI

Marta Filipič
Valentin Poljanšek
Kristina Zelko
Anton Bogataj
Ivanka Oblak
Ana Podobnik
Jožefa Seljak
Franciška Trček
Marta Trček
Slavka Bogataj
Pavel Kristan
Ivanka Pečelin
Anton Seljak
Marija Vehar
Jožica Jereb
Ciril Stanonik
Jožefa Stanonik

TOZD PRODAJA:

Iva Sobočan
Josipa Pestotnik
Milanka Vezmar
Anica Holl
Marija Štrbenc
Zdenka Cinčič

TOZD OBUTEV GORENJA VAS:

Ivana Bradeško
Ivana Bizjan
Pavla Stanonik

DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB:

Silva Klemenčič
Majda Frlic

Marija Dolinar
Franciška Možina
Vinko Eniko
Anica Govekar
Margareta Bogataj
Anton Mlakar
Miroslav Trček
Alojz Žakelj

JUBILANTI S 30 LET DELOVNE DOBE:

TOZD OBUTEV ŽIRI:

Vinko Bogataj
Janez Bekš
Julka Jošt
Franc Jesenko
Jože Kramperšek
Vida Likar
Hilda Prosen
Valentina Bogataj
Vida Dolenc
Julka Erznožnik
Zdenka Kolenc
Ana Kopač
Anica Rampre
Romana Špik
Helena Ušeničnik
Nada Žakelj
Franc Jereb
Maks Kranjc
Stanislav Demšar
Anton Dolinar
Terezija Eržen
Anton Gorjup
Franc Modrijan

TOZD OBUTEV GORENJA VAS:

Ivana Frlan

TOZD PRODAJA:

Franjo Karmanjšo

DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB:

Rajko Šubic
Marija Naglič
Vida Orešnik

Delavci z 20 let delovne dobe

Delavci, ki so letos dopolnili 30 let delovne dobe, sodijo hkrati v tisto generacijo, ki so polagali temelj sodobni Alpini

Ekonomski izrazi

SVOBODNA MENJAVA DELA – oblika pridobivanja dohodka. Dohodek s svobodno menjavo dela pridobivajo delavci v tistih temeljnih organizacijah, ki opravljajo družbeno dejavnost. To je na področju izobraževanja, kulture, zdravstva, socialnega varstva ali na področju kake druge družbene dejavnosti. S svobodno menjavo dela pridobivajo dohodek tudi dejavnosti s področja materialne proizvodnje, ki zadovoljujejo širše družbene interese. To je v komunalni dejavnosti, energetiki, vodnem gospodarstvu, transportu. Ta način pridobivanja dohodka velja tudi za delavce delovnih skupnosti v bankah,avarovalstvu ter za delavce delovnih skupnosti, ki opravljajo delo za

organe družbenopolitičnih skupnosti. Način pridobivanja dohodka v teh primerih se določa s samoupravnim sporazumom. Dohodek s svobodno menjavo dela se dobiva neposredno na osnovi storitvene cene ali po samoupravnem interesu skupnosti oziroma v njenem okviru, in sicer glede na to, koliko so s svojim delom prispevale temeljne organizacije k ustvarjanju nove vrednosti v materialni proizvodnji, k večji storilnosti celotnega družbenega dela in k razvoju družbe.

UZANCE – poslovni običaji, ki so nastali zaradi dolgotrajnega ravnanja v gospodarstvu. Poznamo splošne in posebne uzance.

Pred začetkom slovesnosti so spregovorili direktor delovne organizacije Tomaž Košir, predsednik Delavskega sveta delovne organizacije Jože Justin in predstavnik sindikata Nejko Podobnik

Kljub dobrim rezultatom velja razmisliti

Če smo trdili, da je bilo pretečeno leto 1980 leto korenitih sprememb bogato z ukrepi stabilizacijsko-ekonomске politike, potem po utripih prvih 4 mesecev leta 1981 lahko z gotovostjo trdimo, da se usmeritev v tem pogledu nadaljuje tudi v letu 1981.

Visoko naraščanje cen, upočasnitev gospodarske rasti, težave v oskrbi in slabo delovanje tržnega mehanizma se nadaljujejo tudi v letošnjem letu.

Pretirani izvoz v nekaterih gospodarskih panogah v lanskem letu se je odrazil v zmanjšanju razpoložljivih zalog reprodukcijskih materialov, kar ima za posledico zastoj v proizvodnji zaradi pomanjkanja tovrstnega materiala.

Pomembni uspehi so bili doseženi na področju zunanje trgovine. Stopnja pokritja uvoza z izvozom se je povečala znatno bolj kot prejšnja leta.

Najbolj pomemben del plačilne bilance neke države je njena zunanjetrgovinska bilanca, ki kaže razmerje med izvozom in uvozom blaga, in je odvisna od naravnega bogastva države, njene gospodarske sestave in gospodarske razvitosti, od vloge, ki jo ima država v mednarodni delitvi dela, od notranje in od zunanjetrgovinske gospodarske politike.

Jugoslovanska zunanjetrgovinska bilanca je vseskozi pasivna.

V zadnjih letih jugoslovanski zunanjetrgovinski primanjkljaj celo narašča, čeprav je bil v tem obdobju v posameznih letih tudi manjši kot v predhodnem letu. Vendar so kar po pravilu to zmanjšanje povzročile omejitve uvoza. Izračun povprečne letne rasti

oziroma zmanjšanja jugoslovanskega zunanjetrgovinskega primanjkljaja pokaže, da se je v zadnjih 25-letih jugoslovanski zunanjetrgovinski primanjkljaj vsako leto povečal za četrtno. Od tega se je v sedemdesetih letih povečal vsako leto v povprečju za približno 27 odstotkov in v osemdesetih letih v povprečju za 32 odstotkov.

Ob tem pa je treba poudariti, da se v zadnjih sedmih oz. osmih letih delež slovenskega zunanjetrgovinskega primanjkljaja nenehno zmanjšuje. Podobno velja tudi za ožjo Srbijo, medtem ko BiH, Hrvaška in Vojvodina povečujejo svoj delež v jugoslovanskem primanjkljaju.

Takšno stanje v veliki meri kroji nafta, ki v glavnem kroji pogoje gospodarskega sodelovanja s tujino. Ob naglem naraščanju cen tega energetskega vira je za njen uvoz potrebno odšteti vsako leto čedalje več deviz.

Kje je potemtakem ključ do boljše zunanjetrgovinske bilance Jugoslavije? Nedvomno v boljše organiziranem, skladnejšem in bolj uravnoteženem trgovanju s posameznimi območji in državami ter seveda v boljši organizaciji dela in večji delovni storilnosti doma, v boljšem gospodarjenju z denarjem v gospodarstvu in zunaj njega, v večjem upoštevanju tržnih in ekonomskih zakonitosti.

Če se Jugoslavija hoče čez čas izkupati iz plačilno in deviznobilančnih težav, mora usmeriti na eni strani vse sile v doseganje čimvečjega deviznega dotoka in na drugi strani mora čimbolj varčno tudi uporabljati prislužene devize. Nekatere izkušnje kažejo, da zdaj, žal, vsi niso najbolj pripravljeni varčevati.

To je razlog, da bodo slovenske organizacije združena dela letos smele porabiti za lasten uvoz v povprečju le 65 odstotkov svojega konvertibilnega deviznega dotoka. Za potrebe zveze in republike pa bo šlo kar 35 odstotkov ustvarjenih konvertibilnih deviz, ter drugih družbeno pomembnih surovin.

Kaj pa razmere na domačem tržišču? Domača poraba se je postopoma zmanjševala in prehajala v okviru dohodkovne možnosti. Posebej velja opozoriti, da že vrsto let nismo doživeli in prenesli takšnega padca REALNIH OSEBNIH DOHODKOV (več kot 7%) kot lani. Lahko bi celo dejali, da je bil to eden redkih uspešnih prispevkov k zastavljenim stabilizacijskim prizadevanjem.

Na tem področju se v letošnjem letu ni nadejati tako občutnih uspehov, ker bodo realni OD morali rasti hitreje.

K dosežkom stabilizacije lahko prištevamo tudi dejstvo, da se je začelo izboljševanje razporejanja DOHODKA v prid AKUMULACIJI. Opazna so tudi prizadevanja na področju zaposlovanja, ki je naraslo za nekaj nad 2%, naložbe za gospodarske investicije so se začele umirjati. Porast je nizek in pomeni pravzaprav že realno zmanjševanje glede na prejšnja leta.

Največja ovira pri izvajanju stabilizacijske politike je nedvomno visoka stopnja inflacije. Ta je bila sicer za nakopičene probleme na področju politike cen nekaj blažilec stanja. Administrativno zadrževanje cen in vzdrževanje nerealnega tečaja dinarja je samo prikrivalo dejansko stopnjo inflacije, ni pa uspelo sta-

bilizirati stanja, kar je imelo za posledico zmanjševanje reprodukcijske sposobnosti gospodarstva, v povečanju udeležbe bančnih sredstev pri financiranju investicij, pa tudi v zmanjševanju stopnje likvidnosti gospodarstva in bank. Delna sprostitev cen v preteklem letu (ki se je nadaljevala tudi v prvih 2 mesecih leta 81) pa je omogočila prekinitev teh negativnih tokov.

Tudi denarno-kreditna politika je bila stabilizacijsko naravnana. Njena naloga je bila, da z omejevanjem rasti količine denarja v obtoku in naložb bank, prispeva k zmanjšanju rasti vseh oblik povpraševanj. V tem je tudi iskati vzrok odloka ZIS o zaostrovanju pri potrošniških posojilih. Takšna denarna politika pa pomeni dodaten pritisk na likvidnost gospodarstva in bank.

Nekatere kategorije oziroma prvine gospodarjenja, kot so stopnja inflacije, stopnja in datum devalvacije, so ukrepi, ki jih sprejema federacija in jih udeleženci gospodarske verige ne moremo vnaprej načrtovati niti predvidevati.

In kako smo delali v naši delovni organizaciji v prvih 3 mesecih?

Da bo ocena imela svojo pravo osnovo si najprej ogledmo nekaj podatkov iz tega obdobja:

1. KOLIČINSKA PROIZVODNJA obutve je bila za 9% večja kot lani v tem času, kar je omogočala spremenjena struktura izdelane obutve.

– zmanjšana je količina smučarske, športno lahke in sandal

– povečana pa je apreski, navadna obutev in gojzerjev

Problema, ki sta se pojavljala in sta vplivala na doseženi obseg, sta bila pomanjkanje materialov in zastoji v proizvodnji.

Izredno resna problema v proizvodnji, ki imata svoj vpliv na dosežene »uspehe«, pa sta:

– SLABA KVALITETA IZDELAVE

– SLABA IZKORIŠČENOST DELOVNEGA ČASA

Glede kvalitete smo ogromno govorili, pa žal nič naredili, da bi jo izboljšali. Kar pa zadeva izkoristek delovnega časa, pa samo (tale) podatek v razmislek in oceno: efektivnih norm ur je bilo 4% manj, izostankov pa 17% več.

2. VREDNOSTNO PROIZVEDENA obutev, ki izkazuje 63% rast ima svoje vzroke v večjih količinah, strukturi in cenah proizvedene obutve. Močan vpliv ima obutev za

KRIŠPIN OBUTNIK : UDELEŽBA IN RAZPRAVA NA ZBORU ZA SPREJEM ČETRTLETNEGA OBRAČUNA

ŠTEVILO	RAZPRAVA NA ZBORU	PO GOSTILNAH

dogovarjamo se – dogovorili smo se

ZSSR, še zlasti iz starih zalog, ugodnih izvoznih cen in tečaju dolarja. Opozoriti velja, da je vprašanje reklamacij in znižanj še odprto.

3. KOLIČINSKA PROIZVODNJA izdelkov iz plastike je 20 % manjša kot posledica omejitev in deviznih predpisov in kaže na soodvisnost TOZD Plastika na TOZD Obutev.

Proizvodne težave so bile podobne kot pri obutvi, tako na področju kvalitete oziroma izmeta, kot tudi izkoristka delovnega časa (po učinku 25 % zmanjšanje; izostanki 15 % povečanje).

4. VREDNOSTNO PROIZVODNJA izkazuje 8 % porast. Velja pa ob tem opozoriti na dejstvo, da so bili plani realizirani le 69 %. Ob upoštevanju takšnega izpada in porastu ostalih stroškov ne preseneča slab finančni rezultat. Opozoriti pa velja, da zunanji vplivi (restrikcije, devizna situacija) ne bodo ugodnejši, kar kliče na izkoristek notranjih rezerv in prilagoditev situaciji.

5. KOLIČINSKO SMO PRODALI 46 % več obutve kot lani v tem času. Vendar velja opozoriti, da je takšen indeks **izključno** posledica bistveno večjega izvoza v tem času.

V MPM je bila parovna prodaja manjša za 6 %; angro prodaja pa za 15 %.

6. VREDNOSTNO SMO za 419.000 prodanih parov obutve iztržili 286 milijonov ND, kar predstavlja 114 % povečanje. Celotna realizacija skupno s plastičnimi izdelki pa je bila večja za 97 % in je znašala 306 milijona ND.

Velja pa opozoriti, da takšnega trenda oziroma ravnih ob sedanjem odnosu na kvaliteto ne bomo mogli obdržati.

7. MPM svojega poslovanja ni izboljšala, količinsko je prodala za 6 % manj, vrednostno pa 17 % več, kar kaže na dejstvo da je realizacija večja izključno na račun inflacije cen. To pa ob upoštevanju dejstva, da so se osebni dohodki povečali, odpira škarje na račun slabšega ostanka dohodka in manjše akumulacije.

V kolikor bi izločili vpliv plačane realizacije, potem prvi trije meseci poslovno v MPM niso bili uspešni in bi izkazovali izgubo.

Tudi koeficient obračanja zaloga 0,18 (mesečno) ni obetaven.

8. IZVOZ je v prvih 3 mesecih leta 1981 edina svetla točka tega obdobja. Izvozili smo 156.000 parov, kar vrednostno pomeni 4.310.000 \$ ali 129 mio ND. Struktura izvoza tega obdobja pa kaže, da je rezultat predvsem posledica izvoza v SSSR, saj je bilo na zahod izvoženo le 3.000 parov, v vrednosti 56.000 \$ ali 1 milijon 663.000 ND.

9. ZALOGE s svojo višino in indeksi kljub poslovnosti kažejo, da smo na tem področju premalo uspešni ali drugače rečeno neracionalni in so odrazi neskladja in neusklajenosti med funkcijami NABAVE – PROIZVODNJE in PRODAJE.

Ob upoštevanju novih planških cen je bilo v zalozah povprečno vezanih 563 mio ND sredstev in sicer:

– za material	168 mio 171 %
– za polizdelke	55 mio 212 %
– za gotove izdelke	105 mio 121 %
– za MPM	235 mio 121 %

10. BRUTO OSEBNI DOHODKI so se v masi povečali za 19 %, medtem ko se je osebni dohodek posameznika zaradi spremenjenih stopenj povečal za 23 %. Neto osebni dohodki so znašali 9.180 ND kar pomeni 10 % nad lanskoletnim povprečjem in 23 % več kot v enakem obdobju leta 1980.

Osebni dohodki pa so bili naslednji:

TOZD	ALPINA
TOZD Obutev Žiri	8.714
TOZD Obutev Gor.	
vas	8.018
TOZD Plastika Žiri	9.920
TOZD Prodaja Žiri	10.405
MPM	9.711
DSSS	10.139
DO ALPINA	9.180

11. Finančni rezultati kažejo naslednjo sliko temeljnih organizacij:

TOZD Obutev Žiri	19.369.000	ostanka za sklade
TOZD Obutev Gor.		
vas	526.000	ostanka za sklade
TOZD Plastika Žiri	294.000	ostanka za sklade
TOZD Prodaja Žiri	13.300.000	ostanka za sklade
DO ALPINA	33.813.000	ostanka za sklade

Torej bi ob površni oceni in nepoznavanju dejstev (neplačana realizacija ob lanskem zaključnem računu) lahko zaključili, da smo bili uspešni kot delovna organizacija in da smo le skupaj močni.

Slabše ali celo neugodne pa so ugotovitve pa TOZD:

a) TOZD Prodaja bi izkazovala izgubo, če ji neplačana realizacija 31. 12. ne bi povečala dohodka v letu 1981

b) TOZD Plastika kaže na dejstvo, da ob spremembah na deviznem trgu in njena odvisnost od uvoženih materialov, postaja soodvisna od TOZD Obutev, ker je zaradi neizkoriščenih zmogljivosti rentabilnost enaka ničli.

c) TOZD Obutev Žiri bi brez sovjetskega izvoza kazala znake nazadovanja v odnosu na lansko leto, zato nas rezultati ne bi smeli zapeljati. Ob koncu velja poudariti, da bo leto 1981 težko in

polno sistemskih sprememb in dopolnitev, zato bomo lahko uspešni le pod pogojem, da bomo lastne težave in nepravilnosti premagali čimprej. Žal vsakdanji odnosi in delo marsikdaj kažejo, da opozoril ne jemljemo resno, zato se vsiljuje vprašanje: do kdaj tako? Zavedati se moramo, da smo sami svoje sreče kovač in si z današnjim delom režemo kruh za jutri. Janez Bohinc

Ob rob sklepov delavskih svetov

Delavski sveti TOZD in DSSS Alpine, tovarne obutve Žiri so na svojih rednih sejah v aprilu 1981 obravnavali naslednje pomembnejše zadeve:

Vsi DS TOZD in DSSS so obravnavali in potrdili predlog za dodelitev stanovanjskih posojil v predlagani vsebini in predlog za dodelitev dotacij društvom in organizacijam. Sprejeli so samoupravni sporazum o ustanovitvi posebne raziskovalne skupnosti za tekstilno in usnjarsko-predelovalno industrijo (ter PIS za kemijo in trgovino in gostinstvo) ter samoupravni sporazum o temeljih plana Raziskovalne skupnosti Slovenije za obdobje 1981–1985.

Obravnavali in sprejeli so tudi letni program razvoja ljudske obrambe in družbene samozaščite.

Potrdili so predlog ukrepov v primeru zastojev zaradi pomanjkanja materiala in sprejeli naslednji sklep:

V primerih pomanjkanja surovin ali reprodukcijskega materiala se, če tako narekujejo dobavni roki, spremeni plan izrabe delovnega časa TOZD

ali posameznega oddelka tako, da se izgubljeni dan čimprej nadomesti, v primeru, ko pa dobavni roki to omogočajo, gredo delavci posameznega oddelka ali TOZD na letni dopust.

Za izvajanje sklepa je odgovoren vodja TOZD, ki mora pravočasno obvestiti prizadete delavce o spremembi plana izrabe delovnega časa ali koriščenju letnega dopusta, na prvi seji DS pa je dolžan poročati o vzrokih za izvajanje sprejetega sklepa.

Vsi DS so razglasili spremembe Statutov TOZD, DSSS in DO, ki so bile sprejete na referendumu dne 13. 3. 1981.

Delavski svet TOZD Obutev Žiri:

Potrdijo se predlogi komisije za inovacije. V TOZD Obutev Žiri se tov. Janku Rupniku za tehnično izboljšavo »naprava za šivanje elastike« določi nadomestilo v znesku 988,20 din in 351,40 din.

Izvozna dinamika delovne organizacije in s tem tudi TOZD Obutev Žiri je časovno

(Nadaljevanje na 6. strani)

Nekdanja Sindikalna dvorana je spet obnovljena – tokrat za interne potrebe Alpine

dogovarjamo se – dogovorili smo se

(Nadaljevanje s 5. strani)

zelo različna, ravno tako pa tudi devizni prilivi. Tako se srečujemo z dejstvom, da od aprila do avgusta ne bo deviznih prilivov zelenega dolarja. Glede na to je bil sprejet sklep, da se v Jugobanki s terminskim nakupom preskrbi potrebna devizna sredstva v predlagani dinamiki.

Delavski svet je podrobneje obravnaval problematiko kvalitete obutve za DDR in sprejel sklepe, ki jih predlagajo družbenopolitične organizacije, kar zadeva organizacijo pa se odgovorne zadolži, da stvari pregledajo in pripravijo predloge za obravnavo.

Glede obračuna stimulacije kvalitete je bil sprejet sklep, da se izvajanje člena 37. a Pravilnika o osnovah in merilih za delitev sredstev za OD zadrži, dokler ne bodo izdelana merila za nagrajevanje po kvaliteti vseh, ki vplivajo nanjo.

Poizkusni izračuni v januarju so namreč pokazali, da bi stimulacija znašala od + 1,72 % do 3,62 % za določen oddelek. Težave pa so se pojavile v februarju, ko je bil škart izredno visok, tako da so izračuni pokazali stimulacijo – 5,99 % za oddelek 650 in – 6,5 % za oddelek 820, hkrati pa + 7,1 % za oddelek 640. Izračuni so bili pregledani s strani vodje tehničnega sektorja, vodij TOZD in vodij oddelkov, ki so sicer zastopali stališče, da je z nagrajevanjem po kvaliteti potrebno pričeti, vendar so ugotovili, da način stimulacije ni dovolj dodelan, kar bi med delavci povzročilo veliko nezadovoljstva.

Za izvajanje člena o stimulaciji tako obstajata dva problema:

- problem ugotavljanja dejanske krivde za škart
- problem vpliva škarta tudi na ostale službe, ki nanj lahko vplivajo.

Poudarjeno je bilo, da bi bilo za kompleksno nagrajevanje oddelkov potrebno ponovno uvesti obračun po delovnih enotah.

Nazadnje je delavski svet sprejel še sklep, da se eventualni višek dinarskih sredstev na žiro računu TOZD Obutev veže kot depozit z ustreznim odpovednim rokom po 10 % obrestni meri. Ob priliki veze je potrebno imeti pred seboj skrb, da s tem ni ogrožena tekoča likvidnost delovne organizacije ali večji stroški kot koristi.

Na izredni seji DS TOZD Obutev Žiri, dne 24. 4., pa je DS obravnaval problematiko zagotavljanja zadostne količine gornjih delov in s tem situacijo v Viku Varaždin.

V razgovorih s predstavniki VIKA iz Varaždina dne 17. 4. se je pokazala ugodna prilika,

da Alpina še naprej sodeluje z VIKOM ter s tem zagotovi potrebne gornje dele in sicer tako, da Alpina vloži sredstva za povečanje izdelave gornjih delov v VINICI, da jo adaptira za proizvodnjo 2 do 3000 parov dnevno, pod pogojem, da se delo na VINICI opravlja le za potrebe Alpine, da se prilagodi našim programom, da ima svoj tekoči račun in da se zaokroži le za izdelavo gornjih delov.

Po daljši razpravi je bil sprejet sklep, da DS soglaša s financiranjem v povečanje proizvodnih kapacitet na VINICI pod pogojem, ki jih bo moral vsebovati samoupravni sporazum o vlaganju v tuja osnovna sredstva in druga določila, ki nam bodo dajala 100 % garancijo za vložena sredstva.

Na izredni seji je bil sprejet še naslednji sklep:

Alpina, tovarna obutve Žiri, odobri firmi Polyair iz Avstrije plačilo stroškov v višini 351.800,00 ASch z zamudnimi obrestmi od 10. 6. 1979 dalje ter 18.499,70 din pravnih stroškov, na podlagi sodbe Op. št. Pg 171/79-16.

Delavski svet TOZD Plastika

je poleg navedenega obravnaval še poročilo o službenem potovanju v Nemčijo, ki je bilo soglasno sprejeto. Odobril je izdelavo načrta za obstoječe stanje barvarne v višini 3.000.– din. Odobril je tudi poravnava stroškov delovni organizaciji IMP Emond TOZD Elektromontaža, v višini 24.015,64 din z zamudnimi obrestmi od 18. 2. 1979 dalje ter eventualne pravdne stroške po pogodbi o izvajanju investicijskih del in po končni obračunski situaciji z dne 23. 1. 1979.

Delavski svet DSSS

je prav tako potrdil sklepe komisije za inovacije in sicer, da se predlagatelju Antonu Mlinarju za koristne predloge za šivalnico in priročnovalnico – študij časov – začetek merjenja po cm na minuto, določi nadomestilo v znesku 2.883,60 din.

Predlagatelju Janezu Špiku se za tehnično izboljšavo – vodilo za tanjšanje obrobe – določi nadomestilo v znesku 2.657.– din, za tehnično izboljšavo naprave za šivanje elastike pa 988,20 din.

Delavski svet TOZD Obutev Gorenja vas je obravnaval iste točke kot ostali delavski sveti in sprejel enake sklepe.

Delavski svet TOZD Prodaja

Delavski svet je obravnaval kar tri zahtevke za varstvo pravice in v vseh treh primerih zahtevke zav. nil in potrdil sklepe komisij.

Sprejme se ponudba o nakupu poslovnih prostorov v Novem Sadu, v znesku 4.600.000.– din.

Vodja TOZD Prodaja in vodja MPM sta dolžna pred nakupom ugotoviti, kakšne so možnosti za adaptacijo ponujenih prostorov. Sprejme se tudi ponudba o nakupu poslovnih prostorov v Valjevu, v znesku približno 500.000.– din in sklep čimprej realizira.

Nazadnje je delavski svet sprejel še sklepe o ukinitvi poslovne enote – prodajalna Alpina Banja Luka I., Jukičeva 18 in poslovne enote prodajalna Alpina Banja Luka II. M. Višnjica bb.

Delavski svet delovne organizacije

je obravnaval rezultate opravljene ankete o delu disciplinskih komisij v občini Škofja Loka v preteklem mandatnem obdobju in sprejel predlagane ukrepe za izboljšanje ugotovljenega stanja. Razpravljal je o širšem poročilu tov. direktorja in Toneta Kavčiča o službenem potovanju v Združene države Amerike in sprejel predlagana poročila.

Sprejel je še osnutek samoupravnega sporazuma o ustanovitvi PIS usnjarsko predelovalne stroke v predlaganem besedilu in spremembe pravilnika o odškodninah delavcem, ki se poškodujejo pri delu.

Iz novega skladišča končne obutve

Ekonomski izrazi

KAPACITETA DELOVNIH SREDSTEV – zmogljivost ali proizvodna sposobnost delovnih sredstev. Prikazujemo jo na različne načine: s količino blaga, ki jo proizvedemo v določenem času, s količino surovin ali materiala, ki ga OZD predela v določenem času, s številom zaposlenih, s skupno vrednostjo končnih izdelkov. Razlikovati moramo: teoretično ali tehnično in realno zmogljivost delovnih sredstev. Teoretična zmogljivost je maksimalna sposobnost delovnih sredstev. Če tehnično zmogljivost zmanjšamo za normalne časovne izgube, dobimo dejansko možno ali dovoljeno zmogljivost, ki ji pravimo proizvodna

ali realna. Ta rabi kot osnova za načrtovanje proizvodnje.

MATERIALNI STROŠKI – izdatki za porabljen predmet dela, tekoče investicijsko vzdrževanje, razne storitve, ki so potrebne za normalen potek dejavnosti, potrebe varstva pri delu in varstva delovnega okolja, potrebe strokovnega izobraževanja in znanstveno raziskovalnega dela ter za druge sprotne potrebe materialne proizvodnje. Med materialne stroške se ne štejejo izdatki za osebne dohodke in skupno porabo niti izdatki za investicije in rezerve niti prispevki, davki in druge davščine, razen izdatki za prometni davek, carine in carinske davščine.

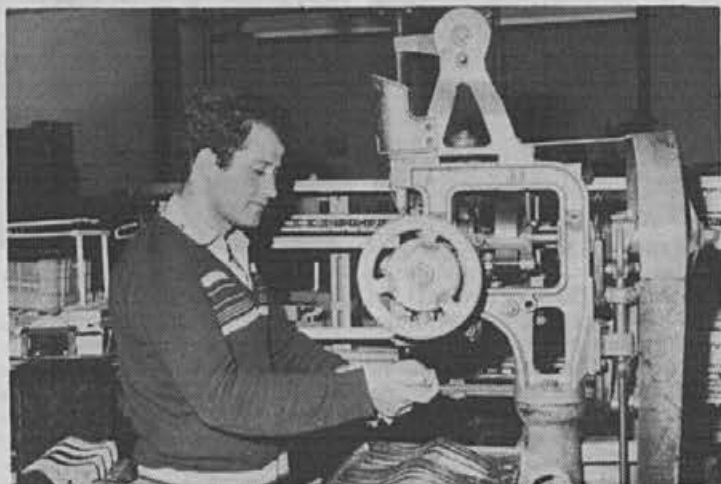
Kako ustvarjamo

Nagrajujmo se po rezultatih

Lahka montaža je po splošnem mnenju napravila izreden razvojni korak. Od ročne izdelave preko uvedbe mehanizacije in polavtomatizacije, s hkratno uvedbo tekočih trakov in dodatnimi racionalizacijami v organizaciji dela.

Seveda vse to vpliva na razmere v delavnici, odnose, kvaliteto...

Kaj pripovedujejo delavci sami?

Ramiz Huremović, ki dela na pripravi za krogotok in pripinjanju notranjkov:

V lahki montaži delam že 4 leta in sem doslej delal na vseh strojih, razen na cvikanju. Sedaj sem se odločil da si s tečajem pridobim kvalifikacijo, pri čemer imam nekaj težav s pisanjem, zaradi jezika.

Sicer pa sem z delom zadovoljen, norma je skupinska... Manj pa sem zadovoljen s stanovanjem; stanujem namreč pri Lipetu v Novi vasi, kjer razmere niso v redu. Dal sem tudi prošnjo in upam, da bo komisija upoštevala mojo stanovanjsko stisko.

Marija Demšar, vstava opetnikov, gumiranje notranjkov in gornjih delov:

Preko 30 let delovne dobe imam in mislim, da bi v tovarni bolj morali upoštevati starejše delavce. V montaži de-

lam že dolgo in lahko povem, da so se norme zaostrele že tolikokrat, da ne morem reči, da se je tu kaj izboljšalo. Pri tem je za ženske še težje, saj starejše moške že usmerijo na kakšno režijsko delo, ženske pa moramo delati na normi, ob tem, da je to pri 50 letih najtežje. Za samo delo lahko rečem, da je v redu, če je ustrezen material, težave nastopijo tedaj, če pride do zastojev, saj manjše zastoje nihče ne upošteva.

Problemi nastajajo tudi pri pripravi dela in zaradi raznih sestavnih delov. Mislim tudi, da je delo tu premalo vrednoteno.

Mirko Vehar, dela na cvikanju: Dela so tu ocenjena za 7. plačilno skupino. Glede na mnogo komplikacij, ki nastajajo je vprašanje, če je delo ustrezno plačano. Za montažo

vemo, da se tu pokažejo napake vseh predhodnih oddelkov in priprave dela. Potem pa včasih izgleda, kot da smo za napake mi krivi. Lahko rečem, da smo opozarjali na napake, ki smo jih opazili tudi pri obutvi za NDR, sicer pa nihče nikogar nič ne posluša ali upošteva. To velja tudi za sam vpliv delavcev v samoupravljanju.

Za razmere v tovarni menim, da je preveč ljudi v režiji in bi bilo boljše, da bi jih bilo manj, za delavce na normi pa trdim, da ni nihče preveč plačan.

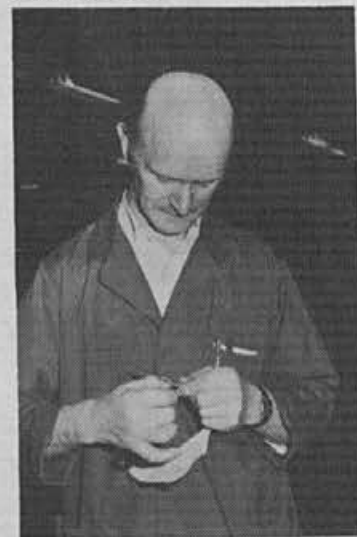
Štefka Jeram, oblikovanje opetja

Delam seveda tudi druga dela, odvisno od artikla. V tovarni sem 24 let. Tudi pri tem delu so se popravili osebni dohodki šele v tem letu, tako da sedaj dobim vsega skupaj nekaj preko 7.000.- din.

Marija Jezeršek - signiranje in likanje gornjih delov Občasno tudi gumiram in z delom sem kar zadovoljna.

Tudi premeščajo sedaj mlajše in to je ugodno. Sicer pa mi je o delu v delovni organizaciji manj znano, še posebno pa delo samoupravnih organov. Delegati nimajo časa, da bi nas obveščali.

Ciril Stanonik - mojster

Med največje probleme montaže sodi brez dvoma slaba priprava dela, neustrezni modeli in neustrezni materiali. Opažamo napake tudi pri poizkusni proizvodnji, saj se stvari, ki jih opazimo tedaj, ne odpravijo vedno. Poleg tega je poizkusna proizvodnja z izbranimi materiali, ki se pogosto razlikujejo od serijske proizvodnje.

Marjan Jereb - vodja reklamacijskega oddelka

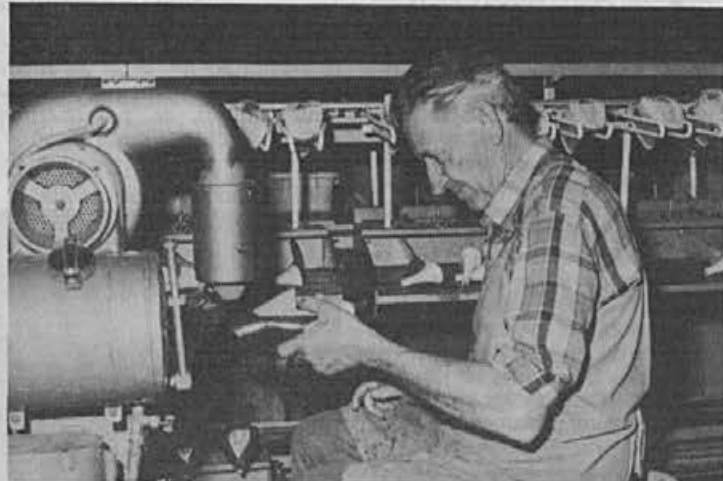
Problemi, ki nastajajo v tem, ko je vedno več reklamacij, so: primerne orodja je vedno manj, nekaj so ga porabili, nekaj pa ga je uničil požar. Material se še kar dobi, lepilo tudi. Kot vidite je to delo namenjeno bolj za prehodne ljudi, za delavce pred upokojitvijo. Delo je zelo raz-

Kako ustvarjamo

noliko, umazano. Obvladati pa je treba različna dela, ki se jih mladi sedaj ne učijo več, tako

da bo potrebno v prihodnjih letih poskrbeti, da bo kdo to obvladal.

Stanko Žakelj — likanje gornjih delov in odprava ozkih grl

Delam v 10. skupini, ki je kot visokokvalificirana faza

namenjena za opravljanje vseh vrst opravil. S starostjo nastopijo vseh vrst težave in še sreča je, da nam ni treba delati na normi, sicer ne vem, kako bi šlo.

Marija KAVČIČ, Marija PIRNAT, Vincencija KUNC, delajo na gumiranju.

Takole pripovedujejo: delo je tukaj težje, ker je v čevlju že kopito, poleg tega pe je včasih mraz, prepri, starejše teže prenašamo vplive hlapov lepil in tudi delo je tu preslabo plačano. Mislimo, da bi za delavce, ki delajo na normi, morala biti krajša delovna doba, ker zaradi hitrega tempa mnogi morajo odhajati v invalidsko upokožitev.

Franc JEREB — vodenje traku

Težave nastopijo tedaj, če delo ni dobro pripravljeno. Včasih je kriva priprava, včasih pa tudi proizvodnja. Težave so tudi, kadar menjamo delo, takrat je problem priučitev na drugo delo, kvalifikacijski problemi in podobno.

Manjka pa tudi delovne zavesti. Vse skupaj seveda vpliva na kakovost izdelkov in če k temu dodamo še delovno disciplino, ki ni najboljše, potem je

nepopravilnosti že kar dovolj. Ob tem pa bi vendarle omenil, da je disciplina glede odhoda na malico slabša tudi zato, ker izmene malic niso dobro organizirane in nekateri imajo za malico le nekaj minut časa preden pridejo na vrsto.

Franc KRANJC — namestitvev in stiskanje podplatov

Že 26 let sem v tovarni. Pri tem delu, ki sodi v 8. skupino, pride tudi do težav, predvsem zaradi velikosti podplatov in drugih pomanjkljivosti, če pa napravijo napake sodelavci, to pokažem in lahko se dogovorimo.

Franc DOLINAR — pribijanje pet strojno

Sem nekvalificiran delavec in v tovarni sem 18 let. O drugih problemih ne bi govoril, le stroj se kvari, kar seveda vpliva na doseg norme, počutje na delu in treba bo misliti na izboljšanje strojnega parka.

Martin PESIČ

Tudi jaz sem v tovarni 18 let in zadnje štiri leta delam na fazi namestitvev in stiskanje podplatov. Tako zaslužim 7.000 do 8.000 din, kar je v teh časih seveda že premalo...

Franc POLJANŠEK — pribijanje pet znotraj

Organizacija je vsak dan slabša, tudi odgovornosti nihče noče prevzeti in tako smo pred dejstvom, da je težko nagraditi vse delavce po rezultatih, ker ni ugotovljena njihova odgovornost ali delovni prispevek. Sicer pa delo na traku ni enostavno; trak zahteva stalno prisotnost, ker si ne moremo privoščiti, da bi zaradi odsotnosti enega delavca stalo na desetine drugih. Za probleme, ki se pojavijo v proizvodnji in se že vnaprej ve, da bo kvaliteta slaba, menim, da bi bilo treba proizvodnjo ustaviti in probleme razrešiti.

Joža STANONIK dela v finišu

Do sedaj sem delala na traku v montaži in v finišu delam na odpravi ozkih grl. Te čevlje, ki sedaj prihajajo v finiš, je res težko čistiti, ker so zelo umazani. Pogosto so tudi

Kako ustvarjamo

opraskani ali kako drugače poškodovani in lahko trdim, da tako slabih čevljev, kot sedaj prihajajo v finiš, še nismo delali. Za delo v finišu pa trdim, da je norma preostra, posebno če je veliko napak.

Poseben oddelek v okviru lahke montaže je šivanje apreski obutve. V ta oddelek so usmerili predvsem boljše delavke iz šivalnice.

Pavla POLJANŠEK

V tem oddelku sem med tistimi, ki so prišle zadnje, vendar sem razočarana, ker do sedaj še nikoli nisem bila pod normo, tu pa se to dogaja. Razumljivo je, da človek nima pravega interesa za delo, čeprav vem, da je važno, kako človek delo opravi.

Hilda PIPAN in Tončka MLAKAR

Norma se je preveč zaostila in medtem ko so nekateri na drugih fazah zelo »na komot«, me komajda presežemo normo. Seveda je odvisno od tega, če imamo stalno eno in isto delo, potem je lažje. Lahko trdimo le to, da bi bilo drugače in tudi norma ne bi bila tako visoka, če bi bila tu druga zasledba. Tako pa je tempo res preoster.

Ivanka NAGLIČ — šivanje podloge na apreski

Pri tem delu, ki je novejšje, norme še niso tako zaostrene kot na starejših fazah. Vendar je že slabše kot je bilo. Z delom sem zadovoljna, čeprav je nekaj težav, z razsvetljavo na primer, vendar je zrak boljši kot v šivalnici

Vinko PODOBNIK — vodja lahke montaže

V oddelku je z režijo vred in oddelkom za reklamacije trenutno zaposlenih 135 delavcev. Za naš oddelek lahko rečem, da je najbolj vezan na vse druge oddelke in na njihovo delo.

Oddelek vodim že 16 let. V tem času ugotavljam stalne pomanjkljivosti kot so nespoštovanje planske discipline, problemi s sestavnimi deli, pogosto neustrezni materiali, sla-

ba priprava dela. Kmalu bodo v oddelku nastali tudi kadrovske problemi, ker bo v pokoj odšlo veliko delavcev. Mislim pa, da se odsotnost z dela bistveno ne povečuje, saj jih je v bolniški le 5–6 %, čeprav je že opazna izčrpanost delavcev. Za probleme, ki nastajajo v proizvodnji, o katerih so govorili že delavci v oddelku, mislim da bi veljalo ukrepati bolj energično in ne samo ugotavljati napake leto za letom.

Tekst: Nejko Podobnik
Foto: Brigita Grošelj

Ponudba

Cimosa

Tovarna avtomobilov Cimos iz Kopra nam je ponudila proste kapacitete (zmogljivosti) svoje šivalnice. Tovarna ima namreč šivalnico za šivanje avtomobilskih prevlek za avtomobile. Z ukinitvijo proizvodnje je ostal ta oddelek brez ustreznega dela.

Pri ogledu oddelka šivalnice in v razgovoru s predstavniki CIMOSA smo prišli do naslednjih ugotovitev. Nekaj delavk so že prerazporedili na druga dela. V šivalnici je trenutno še 20 delavk, ki še šivajo manjše število prevlek, ostale pa iz odpadkov hišne copate. Trenutno delajo brez perspektive in nimajo nadomestnega programa. Oprema šivalnice je podobna konfekcijski. Imajo okrog 20 ploščatih šivalnih strojev firme Pfaff in še nekaj drugih specialnih strojev. Stro-

ji so novi, vendar vsi ploščati in prirejeni za šivanje tekstila kaširanega z iprenom. Materiali, katere so šivali, so popolnoma enaki našim za apreski obutev. To je tudi program, katerega bi Alpina lahko dala v delo Cimosu. Glavni problem pa so stolpasti šivalni stroji, majhno število delavk in problem dobave materialov.

Problem uvoza opreme še vedno ni rešen, zato manjkajočih strojev ne moremo uvoziti in zato so nadaljni pogovori brez pomena.

V nasprotnem primeru pa bi nam takoj prepustili celoten oddelek in sprejeli naše pogoje poslovanja, samo da bi zagotovili vsaj socialno varnost delavk, katere so sedaj brez perspektive.

Marjan Bogataj

razgovor za urednikovo mizo — razgovor

RAZGOVOR ZA UREDNIKOVO MIZO NA TEMO KAJ JE TO DELOVNA DISCIPLINA

V razgovoru so sodelovali: Jože JUSTIN — vratar, Bojan BOGATAJ — predsednik delavskega sveta TOZD Plastika, Lojze KOPAC — komercialni svetnik, Miran TRČEK — tehnolog in Ivan URŠIČ — predsednik disciplinske komisije. Razgovor je vodil Nejko PODOBNIK, zapiske je urenila Anuška KAVČIČ.

1. Kaj si predstavljate pod delovno disciplino in katere so po vašem mnenju glavne pomanjkljivosti pri naslednjih vprašanjih:

a) ocena prihoda na delo in z dela, reda na dvorišču, itd.

Jože JUSTIN

Glede prihoda na delo menim, da se je stanje v zadnjem času precej izboljšalo in je že precej manj zamudnikov, nasprotno pa je disciplina pri odhodu z dela precej popustila in je stanje že kar kritično. Tako se dogaja, da že deset minut pred drugo uro ogromno ljudi čaka pri vratih, celo tisti, ki jemljejo kosila v tovarni so že pripravljeni in čakajo na odhod. Največ jih je iz proizvodnje, so pa tudi posamezni primeri iz skupnih služb. Prav zato je škoda, da vratarji zapisujemo le prihode na delo, ker je prav gotovo več zamud

zaradi predčasnega odhoda z dela. Res pa je tudi to, da delavci, ki delajo na izmenah, morajo nekoliko prej zaključiti, da se lahko tisti, ki prihajajo na isto delo popoldne, pripravijo in pričnejo z delom točno ob 14. uri. Torej, v nekaterih primerih so delavci upravičeno zaključili nekaj prej, nikakor pa ni upravičeno, da čakajo na odhod kar pred vrati, oziroma celo pri ograji.

Pri odhodih med delovnim časom pa se je kontrola zelo poostрила in nihče ne sme zapustiti delovne organizacije brez podpisane dovolilnice za izhod. Tako s tem sedaj nimamo problemov.

Glede družbene samozaščite, oziroma reda v nočnem času pa menim, da še ni dobro poskrbljeno; prostori še vedno niso zaklenjeni in delavci ne zapuščajo takšnih delovnih prostorov, kot bi jih morali.

Ko ponoči hodimo na oglede, te stvari opazujemo in kritične stvari tudi zapisujemo v knjigo. Po teh pripombah naj bi se stvari izboljšale, vendar se pogosto dogaja, da iz dneva v dan zapisujemo in opozarjamo na iste stvari.

Glede reda na dvorišču pa menim, da je okolica še kar urejena, honorarno imamo zaposlenega tudi vrtnarja, ki neguje rastline, tako da dvorišče vsaj pri vходу še kar lepo izgleda, seveda pa so še pomanjkljivosti, ki jih bo potrebno sčasoma odpraviti. Na primer parkirni prostor je še zelo slabo urejen. Predvsem v zimskem času in slabem vremenu je problem, ko je polno vode.

b) Odnos do sprejemanja sklepov samoupravnih organov in njihovega izvajanja...

Bojan BOGATAJ:

Tu se srečujemo s problemi, ko sprejemamo sklepe, ki pa se ne izvršujejo tako kot bi se morali. Lahko povem primer, da smo že v lanskem letu naročili peč za taljenje zamaka, vendar je še do danes nismo dobili. Ker pač ni iz uvoza, menim, da je nekje nastala napaka, oz. odgovorni niso izvršili sprejetega sklepa. Na delavskem svetu večkrat opozarjamo na razne pomanjkljivosti, vendar to največkrat ne zaleže.

Glede priprave gradiva in tehnične izvedbe pri sklicevanju sej nimam pripomb in gradivo v glavnem dobimo ustrezno pripravljeno in pravočasno, tako da se lahko pomenimo še s sodelavci. Včasih se sklepi tudi prepočasi izvajajo.

Ko se pogovarjamo s sodelavci, večkrat opozarjamo na pomanjkljivosti in zbiramo predloge, da bi lažje sprejeli neko odločitev, vendar je tudi veliko takih, ki jih ne moremo upoštevati, hkrati pa moramo tudi zaupati strokovnim službam, ki predloge pripravljajo. Če nekega predloga ne bi sprejeli, bi morali povedati tudi vzrok, oziroma predlagati drugega.

Nejko PODOBNIK:

Ali ima delegat delavskega sveta pred očmi tisto, kar smo začrtali v srednjeročnem planu, ali se prilagaja le trenutnim razmeram?

Bojan BOGATAJ:

Delegati bi vsekakor morali pri svojih odločitvah upoštevati tisto, kar smo začrtali v srednjeročnem planu, oz. v letnem planu tozda in vse akcije delavskega sveta pri sprejemanju sklepov, bi morale biti usmerjene v to, da bi tisto, kar

je načrtano v planih tudi izvršili. Vendar se velikokrat srečujemo s problemi, kot so pomanjkanje materiala, kar pa v planih nismo predvidevali, zato se prične podirati, oziroma odstopanja so neizbežna. Vsi pa smo dolžni, da skrbimo za čimboljše uresničevanje načrtanega, kajti le s skupnimi prizadevanji lahko zagotovimo večji dohodek.

c) Spoštovanje poslovne morale znotraj tovarne in do zunanjih partnerjev?

Lojze KOPAC:

Menim, da sta red in disciplina odvisna predvsem od mojstrov, oddelkovodij in vodij sektorjev in služb, kajti kakršen red bo vzpostavil v oddelku pri delu, takšen bo tudi pri prihodih in odhodih z dela.

Morala je skupnost norm o nravnih dolžnostih do sočloveka, do družbe. Poslovna morala so torej naše dolžnosti v medsebojnem poslovnem sodelovanju. Te naše obveznosti do sočloveka in sodelavca večkrat zatajijo. Vemo, kaj bi moral storiti, oz. kaj ni storil naš sodelavec, do sebe pa smo večkrat premalo kritični. Tudi to je del poslovne morale, da izpolnjujemo sklepe, ki so jih sprejeli samoupravni organi. Če na primer nekega sklepa ne moremo izpolniti, je potrebno na eni od naslednjih sej obrazložiti, iz kakšnih razlogov sklepa ni bilo možno izvršiti.

Če ni možno neke naloge izvršiti v rednem delovnem času, je potrebno to narediti v nadurah, ne glede na to, ali so plačane ali ne.

Zelo pomembno je, kakšno poslovno korespondenco vodimo, kako sprejemamo tuje goste, predvsem naše kupce, prav tako je važno izpolnjevanje dobavnih rokov »kvalitetnega izdelka«.

razgovor za urednikovo mizo — razgovor

Na primer, pri poslovnih korespondenci oblika dopisa še vedno ni takšna kot bi morala biti, tudi uporaba jezika večkrat zataji.

Zelo pomemben je tudi pravočasen odgovor na dopis. Ta vljudnost je pomembna in tega dostikrat ne upoštevamo dovolj. Prav od tega in tudi od načina sprejema v delovni organizaciji je pogosto odvisno ali bodo posli uspeli.

d) Oblikovanje planov in tehničnih predpisov ter njihovo upoštevanje v vsej delovni verigi

Miran TRČEK:

Tehnična služba deluje v sestavi razvojno pripravljalne službe (športni in lahki program), razvoj plastike, planski oddelek ter službe za kontrolo kakovosti. Vse te službe morajo skrbeti za nemoteno pripravo dokumentacije, modelov, orodja in materiala. Pri tem je potrebna dobra povezava med modelarji, pripravo proizvodnje, planskim oddelkom in nabavno službo. Če se tega ne držimo, kaj hitro pride do težav. Problemi pri pripravi se pojavijo tudi zato, ker smo pri delu vezani na naše izdelke in druge dobavitelje, ki za nas ne morejo, iz različnih vzrokov, pravočasno izdelati naročenih materialov. Tako je nekatere materiale težko dobiti, ali pa so slabše, oz. neprimerne kakovosti. Vse skušamo pripravljati tako, da bi proizvodnji zagotovili čimboljše delo. Vemo, da je prav dobra priprava modela za proizvodnjo osnova za kasnejšo dobro proizvodnjo. Ko je dokumentacija pripravljena (opisi modelov, normativi) le-to dobi planski oddelek in naroči potrebne materiale.

Pri planiranju je potrebno upoštevati rok izdelave določenega artikla, pravočasno naročilo materialov in zmogljivost naših proizvodnih oddelkov. Če se pojavijo težave z

nabavo nekaterih materialov, ki so slabše kvalitete, dobave kasnije, zadnje čase pa se pojavlja, da moramo za določene artikle iskati zamenjavo z drugimi materiali. Vse to pa slabi tehnološko in plansko disciplino, zato se je potrebno dosledno držati rokov in obvez. Za zmanjšanje zastojev v proizvodnji in zmanjšanje škarta, je potrebno čimbolj pripraviti modele, pravočasno naročiti materiale, spremljati njihovo dobavo in izločati nekvalitetne materiale. Hkrati pa bi si morali vsi prizadevati, da bi morebitne nastale probleme v proizvodnji čimprej in uspešno reševali.

Menim, da bi morala biti delovna disciplina prisotna prav pri vseh delovnih opravilih, od priprave do končnega izdelka.

e) Kako ocenjujete vlogo samoupravne delavske kontrole in disciplinske komisije.

Vlogi delavske kontrole in disciplinske komisije sta po svojem smislu precej podobni. Obe imata namen preprečevati kršitve delovnih dolžnosti in druga podobna dejanja, s tem, da ima disciplinska komisija tudi pooblastila, da lahko posamezne kršitelje kaznuje.

Pravilnik o obveznostih in odgovornostih delavcev v TOZD in DSSS točno določa, kaj se smatra za kršitev delovnih obveznosti, vendar če ni tožnika, tudi ni sodnika.

Komisija je v slabem letu zasedala osemkrat in je obravnavala 76 primerov kršitev delovnih obveznosti, prijavljenih pa je bilo 81. Največ prekrškov je zaradi vinjenosti na delu, zaradi zamujanja na delo in predčasnega odhajanja z dela. Komisija izreka za lažje kršitve delovne obveznosti opomine ali ustne opomine, ko kršitelje opozorimo naj se takšnih kršitev izogibajo. To so predvsem zamujanje na delo. Izrekamo tudi javne opomine in tudi denarne kazni, če se ugotovi, da je kršitelj povzročil delovni organizaciji materialno škodo. Izrekli pa smo tudi precej pogojnih kazni in ukrepe prenehanja delovnega razmerja. Največ prekrškov oz. kršiteljev, glede na število zaposlenih je iz TOZD Plastika. Sledi TOZD Obutev Žiri, DSSS in TOZD Prodaja. Iz naših oddaljenejših obratov in TOZD Obutev Gorenja vas pa ni bilo primera, zato se sprašujemo, ali smo res v Žirih najbolj nedisciplinirani in kaj je vzrok za takšno stanje.

Ugotovimo lahko tudi to, da se je večina kršiteljev znašla na zatožni klopi samo enkrat, nekateri pa so seveda tudi povratniki. Disciplinska komisija bi lahko še bolj učinkovi-

Ivan URŠIČ

ta, če bi že pri sami prijavi dobila točnejše dokaze in podatke o storjeni kršitvi in kršitelju.

Tako pa se velikokrat srečujemo s problemi, ko nimamo dokazov in tako je tudi delo disciplinske komisije zelo oteženo in ne more ukrepati tako kot bi bilo potrebno.

Trdim, da bi lahko precej stvari rešili brez disciplinskega postopka, predvsem nadrejeni

bi morali biti bolj strogi in dosledni pri delu z ljudmi, seveda pa je najlažje napisati prijavo, komisija pa naj se z njimi ukvarja.

Poudariti moram še to, da ni namen komisije, da bi ljudi preganjala, pač pa da jih odvrča od kršitev in zadnji čas bi bil, da bi se vsak zavedal da je od reda in discipline odvisen uspeh našega dela.

Vedeti je potrebno tudi to, da komisija in zasliševanje tudi precej stane. Kot primer lahko povem, da komisija, v kateri je 7 ljudi, razpravlja o kršitelju, ki je zamudil trikrat po nekaj minut, najmanj 15 minut, s tem da morata biti na komisiji prisotna tudi dva zunanja člana.

Takšni in podobni primeri pa so vredni premisleka vseh...

Miran TRČEK:

Če bomo vsi delali z zavestjo, če bomo disciplinirani in dosledni vsak na svojem delovnem opravilu in da bomo pazljivo ravnali z materiali ter sredstvi s katerimi delamo, tudi uspehi ne bi smeli izostati. Ne smemo pa pri tem pozabiti tudi na dobre medsebojne odnose, ki v veliki meri vplivajo na naše počutje v delovni organizaciji.

ZAKLJUČEK:

Torej, delovna disciplina je širši pojem. Ni le pravočasno prihajanje na delo ali neupoštevanje osnovnih norm do delovnega okolja. To je širok odnos do dela, sodelavcev in razmer v katerih se znajdemo pri delu. Je pravzaprav kultura dela, ki korenini v kulturi človeka samega. To pomeni, da s šibko delovno disciplino kažemo tudi nizko kulturno raven.

Predlagam, da se kdo izmed sodelavcev še oglasi in sam oceni te stvari. Prav radi bomo objavili še mnenja drugih.

Toliko napak še ni bilo, pravijo v finišu

razgovor za urednikovo mizo — razgovor

Informacije o investicijah

Gradnja proizvodne hale ALPINA NA COLU.

Gradnja novega obrata ALPINA Col poteka z manjšo zamudo po operativnem planu.

Vzroki za zakasnitve so nastali v glavnem zaradi objektivnih razlogov. Neugodne zimske razmere za gradnjo, obvozna cesta oziroma začasna zapora ceste Ajdovščina-Col.

Po pogodbi in operativnem planu bo proizvodna hala zgrajena in pripravljena za montažo tehnološke opreme v drugi polovici oktobra 1981.

Priprave za gradnjo v Rovtuh.

Za gradnjo proizvodne hale ALPINA v Rovtuh prav tako tečejo priprave. Naročen je idejni projekt za proizvodne

in pomožne prostore ter za zaklonišče. Elektro - Ljubljana je že izdelal projekt za novo transformatorsko postajo s priključnim daljnovodom.

Nova transformatorska postaja naj bi napajala tudi del naselja Rovte. Zato bo izgradnjo transformatorske postaje in daljnovoda sofinanciral tudi Elektro - Ljubljana. S fizičnim delom pa bodo sodelovali tudi krajsani Rovt.

Preureditev kotlarn v ALPINA Žiri in ALPINA Gorenja vas.

Zaradi pomanjkanja tekočih goriv in ukrepov za zmanjšano porabo le-teh bo treba del za ogrevanje tovarniških prostorov v ALPINA Žiri preurediti na trda goriva - premog. Nabava ene peči za na trda goriva je že odobrena.

V TOZD Obutev ALPINA Gorenja vas bo treba do nove kurilne sezone zamenjati dotrajano peč na trda goriva in obnoviti dimnik.

Priključki na krajevno kanalizacijo.

V letošnjem letu bo treba začeti z izgradnjo priključkov na krajevno kanalizacijo. Projekti za priključke in ureditev interne kanalizacije na področju ALPINA Žiri so že izdelani.

Priprave za gradnjo skladišča vnetljivih materialov in zaklonišča.

Priprave za gradnjo skladišča vnetljivih materialov so v teku.

Lokacijsko dovoljenje za gradnjo tega skladišča je že izdano.

Izdelani so tudi že vsi potrebni načrti.

Predvideva se, da bodo v letošnjem letu izvršene vse priprave za gradnjo. V letu 1982 pa naj bi bilo skladišče vnetljivih materialov zgrajeno.

V teku so tudi priprave za gradnjo zaklonišča za 200 oseb. To bo prvo zaklonišče na področju ALPINA Žiri in bo zgrajeno na severovzhodni strani tovarniških objektov.

Zaklonišče bo dvonamensko. Uporabljalo se bo za potrebe civilne zaštite in delno za skladiščenje živil za našo kuhinjo.

Rajko Šubic

Nekdanji vratar urejuje naše okolje

Vsi poznamo nekdanjega vratarja Živadina Disića, ali kot smo mu rekli, Žikota. Že tri leta je v pokoju, vendar ni pozabil na Alpino in prav rad se je odzval ponudbi, da bo urejeval naše gredice in cvetlične lončke.

Povprašali smo ga, kaj meni o našem »posluhu« za ureditev okolja in s kakšnimi težavami se srečuje ...

»Moram reči, da ni dovolj če naredimo dobre čevlje,« pripoveduje Žiko; »zelo pomembno je, da poslovni ljudje pridejo v urejeno okolje in dvorišče; tako si takoj ustvarijo dobro sliko o delovni organizaciji in je zanesljivo pomembno tudi za poslovno sodelovanje.

Če sem nekoliko bolj konkreten, mislim da nimamo dovolj posluha za ureditev okolja, pri tem so problematični zlasti robniki, ki niso urejeni, nekatera drevesa, gredice in tudi nekatere rože v zabojih. Prave pomoči ne čutim; edini ki mi pomaga je komercialni svetnik Lojze Kopač.

Če morda koga zanima, lahko povem, da imamo na dvorišču zasajenih okrog 500 tulipanov, poleg tega pa še veliko drugih rož, ki jih je treba stalno negovati, gnojiti, menjati zemljo ipd. Stroški za to niso preveliki, saj nekaj stvari vzgojim tudi sam. Tudi cena mojega sodelovanja ni visoka, saj mi v nekaterih drugih delovnih organizacijah v Poljanski dolini ponujajo dosti več.

Žiko z veliko skrbjo urejuje naše gredice. Pravi, da senco delajo drevesa, da bi bilo potrebno podreti eno smreko. Toda dejanj ni.

Skoraj polovica vseh pokalov v SRS so letos osvojili tekmovalci, ki vozijo s čevlji Alpina

To so Sašo Robič, Mojca Dežmanova in Tomaž Čizman.

Zanimiv je bil pogovor z Janezom Šmitkom, ki se trenutno močno ukvarja s testiranjem novega tekmovalnega čevlja Alpine SR 84.

Ta čevlj bo treba vlti iz tršega materiala, preurediti zaklopke, da se bodo lažje zapenjale, nekoliko pa tudi popraviti notranji čevlj.

Predvsem bo treba čevlje preizkusiti v tekmovalnih razmerah na trdem snegu.

Sicer pa Šmitek o svojem delu, ki ga bo opravljal za Alpino meni:

»To je služba kjer sem 6-7 mesecev praktično stalno v službi. Po vsebini bo moje delo sestavljeno iz vodenja politike na področju uveljavljanja firme in čev-

lja, in seveda na drugi strani stalnega neposrednega sodelovanja z razvojem tekmovalnega čevlja.

Posredno se bom seveda moral povezovati tudi s tekmovalci samimi in njihovimi trenerji.

Morda še nekaj besed o tekmovalcih, ki smučajo z našimi čevlji. Tomaž Čizman se je po uspehih v letošnji sezoni uvrstil v A reprezentanco Jugoslavije, Lavtižar se je uvrstil v B reprezentanco, Sašo Robič pa v mladinsko reprezentanco.

Za sodelovanje z Alpino so od naših najboljših po Šmitkovem mnenju zanimivi izmed naših najboljših predvsem Benedik in Cerkovnik.

N. P.

Važno je da vemo

● Važno je da vemo

● Važno je da vemo

kadrovskie novice

Irma Dolenc referent
za delovna razmerja

V zadnjem mesecu je nastopilo delovno razmerje 7 delavcev, z delom pa je prenehalo 9 delavcev.

V TOZD Obutev Ziri so nastopili delo Nenad Vranješević, Mihael Seljak, Anton Bogataj, Martina Šubic, v obratu Col je nastopila delo Ljudmila Drole, iz JLA sta se vrnila na delo Branko Zakelj in Marinko Božič.

Z delom v Delovni skupnosti skupnih služb sta prenehala Cveto Poljanšek in Janez Fister, v TOZD Plastika Ziri sta prenehala z delom Vinko Kopač in Stanislav Mravlje. V TOZD Obutev Ziri je prenehala delati Ivanke Jereb, v obratu Col pa Majda Podgornik. V TOZD Prodaja Ziri so prekinili delovno razmerje Vedrana Baraka iz prodajalne Šibenik, Milorad Joksić iz prodajalne Zemun in Dragica Božan iz prodajalne Slavonski Brod I.

Stanovanjska posojila so razdeljena

Leto je hitro naokrog in že smo v času, ko se delijo stanovanjska posojila. Letošnje leto je imela Komisija za dodelitev sredstev sklada skupne porabe še posebno težko in odgovorno delo. Proti vsem pričakovanjem je bilo izredno veliko prosilcev in sicer v TOZD Obutev Ziri 40, TOZD Obutev Gorenja vas 10, TOZD Plastika Ziri 2, DSSS 12 in TOZD Prodaja 44, to je skupaj 108. Za primerjavo vzemimo leto 1980, ko je bilo skupno 80 prosilcev. Na skladu skupne porabe — stanovanjski del je ostalo iz leta 1980 490 milijonov din. Komisija je morala pri tem upoštevati, da bomo v letošnjem letu kupili v Žireh 10 stanovanj v novem bloku, prav tako pa so delavci TOZD Prodaja Ziri postavili zahtevo, da moramo na terenu letos kupiti vsaj eno stanovanje. Cena za kvadratni meter stanovanjske površine v bloku v Žireh bo predvidoma od 20.000.— do 21.000.— din, zato bomo samo za nakup 10 stanovanj rabili nekaj več kot eno staro milijardo din. Tako je imela komisija na razpolago za dodelitev posojil 850 starih milijonov. Postavilo se je vprašanje, kako razpoložljiva sredstva razdeliti med tako številno prosilcev.

V prvi vrsti si je komisija postavila za nalogo določiti kriterije o najvišjih možnih zneskih dodeljenega posojila. Glede na izreden porast cen gradbenega materiala je za novogradnje, adaptacije in dograditve komisija upoštevala 35 % povišanje najvišjega možnega zneska glede na lansko leto. Za prosilce, ki gradijo montažne hiše je najvišji možni znesek 270.000.— din za enega zaposlenega in za nakup stanovanja v višini 30 % od vrednosti stanovanja, ki ga prosilec kupuje. Pri montažni gradnji je komisija določila višji znesek posojila, ker je prosilec dolžan izpolniti ob-

veznosti po pogodbi z delovno organizacijo, ki izvršuje montažno gradnjo v krajšem času, pri novogradnji pa gradnja poteka bolj po etapah.

Ko je komisija pripravila predlog s tem, da je upoštevala najvišje možne zneske posojila, je bilo takoj jasno, da bo potrebno zneske znižati, s tem, da imajo prosilci v naslednjih letih še možnost zaprositi za posojilo. Tako so zneski dodeljenega posojila predvsem za novogradnje, glede na visoke cene gradbenega materiala, dokaj nizki, toda komisija se je morala omejiti na višino razpoložljivih sredstev in prav zaradi tega je bilo precej negotovanj in slabe volje.

Tudi komisija za ogled stanovanj za TOZD Prodajo Ziri ni imela lahkega dela, saj je potovala iz Žirov, Nove Gorice, Murske Sobote, vse do Niša, Mostarja, Reke...

Na terenu je komisija ugotovila, da nekateri delavci v TOZD Prodaja živijo v zelo slabih razmerah, zato so predlagali, da se v letošnjem letu rezervira sredstva za nakup enega stanovanja na terenu in ta predlog je potrdil tudi delavski svet TOZD Prodaja Ziri. Komisija predlaga, da je nujno skupno reševanje stanovanjskih vprašanj, da delovna organizacija, kjer je zaposlen zakonec, prispeva 50 % sredstev od vrednosti stanovanja v obliki posojila Alpini

ali pa obratno delovni organizaciji, kjer je zaposlen zakonec. Tak način reševanja stanovanjskega vprašanja je že določen v našem samoupravnem sporazumu in ga tudi že izvajamo. Koliko sredstev smo torej razdelili za stanovanjska posojila v letošnjem letu?

Tozd Obutev Ziri 3.565,00.— din, TOZD Obutev Gorenja vas 1.140.000.— din, DSSS 1.390.000.— din in TOZD Prodaja Ziri 1.990.000.— din, skupaj torej 8.085.000,00 din s tem, da se v TOZD Obutev Ziri in TOZD Plastika Ziri rezervirajo sredstva za posojilo delavcem, ki kupujeta stanovanje, v TOZD Prodaja Ziri pa se rezervirajo sredstva za nakup enega stanovanja.

Pa še to. Ravno v tem času se pripravlja predlog prioritete liste za vse TOZD, saj nam na Lokainvestu obljublajo, da bodo stanovanja v Žireh vseljiva v mesecu novembru. Ko bo prioriteta lista potrjena na vseh delavskih svetih, bo komisija pripravila predlog za dodelitev stanovanj, predvidoma v mesecu avgustu.

Iz tega pregleda vidimo, da se komisiji za dodelitev sredstev sklada skupne porabe srečuje z velikimi problemi. Mislimo, da sta v letošnjem letu nalogo pri dodeljevanju stanovanjskih posojil opravili uspešno, kljub vsem težavam in dolgotrajnemu delu.

Marta MLINAR

V pokoj odhajajo:

Sodelavcu Stanislavu Mravljetu, ki je v mesecu aprilu odšel v pokoj, želimo še mnogo let trdnega zdravja, v domačem krogu pa zadovoljstva in dobrega počutja.

Ivanka Tratnik, Franciška Trček, Pavla Kristan in Stanko Mravlje na sprejemu pri direktorju ob odhodu v pokoj.

Dozročili so še

Ob vstopu na novo življenjsko pot sodelavkam Majdi Kavčič in Mariji Čadež iz DSSS, Andjelki Dudravski in Nadi Križevan iz TOZD Prodaja, iskreno čestitamo in želimo mnogo sreče ter razumevanja v zakonu.

Važno je da vemo

Važno je da vemo

Važno je da vemo

Kako bomo letovali

Ne loči nas veliko od dneva, ko se bomo začeli odpravljati na dopuste. To pa ni skrb vsakega posameznika, marveč tudi same delovne organizacije, kako bi svojim delavcem omogočili malo razvedrila predvsem pa počitka.

Na koncu lanske sezone smo naredili ankete, kje želijo naši delavci letoovati, če so zadovoljni z dosedanjo izbiro kraja za letovanje; ali so z ureditvijo

prikolic zadovoljni in če niso, kaj bi morali izboljšati.

Pod vprašanjem, kje želijo letoovati, je bilo veliko različnih odgovorov, v veliki večini pa so bili kraji od Kopra do Umaga. Zato se je tudi komisija za letovanje odločila, da iz Stupice, kjer so bile sedaj štiri priklole, dve prepeljejo v Pineto blizu Savudrije. Komisija želi, da bi se v novem letoviškem kraju dobro počutili.

Ponovno v šolskih klopih

Dolžnost in pravica vsakega delavca je, da se stalno izobražuje in da s tem izpopolnjuje svoje delovne zmožnosti. Nova znanja in strokovno izobrazbo lahko pridobiva z izobraževanjem ob delu.

V šolo za pridobitev kvalifikacije izdelovalca spodnjih delov obutve in šivalca zgornjih delov obutve se je prijavilo 59 kandidatov. Šolanje je prevzel Čevlarski šolski izobraževalni center v Žireh. Organizirana sta dva oddelka.

B izmena je začela s poukom 6. aprila, A izmena pa 13. aprila. Šolanje ne sme motiti delovnega procesa zato imajo kandidati pouk vsak drug teden torej takrat, ko delajo v dopoldanski izmeni. Tedensko je 22 ur pouka. V tem šolskem letu bo trajal pouk do konca junija. Ponovno se bo začel v septembru in šolanje se bo končalo (z zaključnim izpitom) do junija 1982.

Celotno šolanje predvideva: 140 ur pouka slovenskega jezika, 135 ur pouka samoupravljanja, 175 ur pouka poklicne tehnologije, 76 ur pouka tehnologije materialov, 36 ur pouka strojeslovja, 38 ur pouka varstva pri delu, 30 ur pouka ekonomike podjetja, 30 ur pouka praktičnega dela.

Prvi tedni pouka so torej že za nami in s tem tudi najhujše. Razumljivo je, da je bilo po letih, ko so kandidati končali svoje redno šolanje na različnih stopnjah osnovne šole, težko ponovno sestiti v šolske klopi. Možgani, ki naj bi ponovno osvajali znanje, so se temu odvadili, roka, ki naj bi ponovno polnila nepopolnane liste, je postala neuporabna. Počasi in strpno, s prizadevanjem in razumevanjem predavateljev, z voljo in vztrajnostjo slušateljev, bodo premagane tudi težave, ki se zde nepremagljive. Zato ni prav, da bi kdorkoli, ki se je za šolanje odločil, obupal in odnehal ob začetnih naporih.

Trdno upam, da se bomo ob letu, ko se bo šolanje končalo, srečali zadovoljni in ponosni, da ste dosegli cilj, ki ste si ga zastavili.

Tako bo tudi 330.720,00 din, kolikor bo Alpina za to izobraževanje namenila, kapital, ki ne bo razvrednoten.

Eva Dolenc

Slušatelji tečaja za kvalifikacijo so se prizadevno lotili šolanja.

Letošnje leto bomo letovali v naslednjih krajih z naslednjimi zmožljivostmi:

Umag

Tukaj imamo 10 hišic, v katerih pa ni možnosti pripravljanja obrokov hrane, prehrana je zato organizirana v restavraciji. Cena penziona bo za člana kolektiva 225,00 din, za otroke naših delavcev 160,00 din, za nečlane kolektiva je cena 250,00 din in otroke, katerih starši niso člani našega kolektiva, 175,00 din. Izmene so 7-dnevne s pričetkom in koncem ob sredah in se vrste od 3. junija do 23. septembra.

Banjole

Tukaj imamo postavljene tri priklole z inventarjem za kuhanje. Izmene so 7 dnevne, s pričetkom in koncem ob sredah in se vrste od 3. junija do 23. septembra. Možno se je prehranjevati tudi v Domu ZB Banjole. Bone si mora kupiti vsak sam. Interesenti dobijo bone le, če imajo v Domu ZB proste kapacitete.

Točna cena še ni znana.

Stupice

Tukaj bosta letošnje leto postavljeni dve prikloli z inventarjem za kuhanje. Možnost prehrane je tudi v bližnji restavraciji, kjer si bone lahko kupi vsak sam. Izmene so 7 dnevne s pričetkom in koncem ob sredah in se vrste od 3. junija do 23. septembra.

Točna cena še ni znana.

Čateške Toplice

Tukaj sta postavljeni dve prikloli z inventarjem za kuhanje, možnost prehrane je tudi v restavraciji poleg kamp. Bone za hrano si kupi vsak sam pri blagajni restavracije. Izmene so 7 dnevne, s pričetkom in koncem ob sredah in se vrste od 3. junija do 23. septembra. Točna cena priklole še ni znana.

Rok za prijavo za letovanje je bil do 27. 3. 1981. V tem roku so se prijavili tudi interesenti za Rab. Ker je že v tem roku prišlo zelo malo prijav, cena je bila tudi zvišana na 430,00 din, je bila komisija za letovanje mnenja, da se letošnje leto pogodba za Rab ne bo podpisala, ker bi bila cena nerentabilna.

Lahko pa vam povem, da za privatne sobe v Biogradu na Moru ni prispela nobena prijava.

Komisija za letovanje upa, da boste z izbiro krajev za letovanje zadovoljni in se boste na dopustu prijetno počutili.

Stana Bašelj

V spomin

Karlu Bogataju

V začetku meseca aprila je tiho odšel od nas naš upokojenec Karol Bogataj. V tovarni Alpina je delal od sredine leta 1945 kot čevljar do leta 1952 ko je odšel v pokoj. V teh povojnih letih je s svojim delom pomagal pri razvoju Alpine, zato ga bomo ohranili v spominu kot dobrega delavca in človeka.

Ivanke Jereb ni več

Globoko nas je presunila vest, da nas je nenadoma zapustila sodelavka v šivalnici, mirna, skromna mati Ivanka Jereb.

Najbližji sodelavci in sodelavke smo onemeli od bolečine in pred nami so se zvrstili spomini na dogodke, ki smo jih preživeli skupaj.

Dolga leta, od leta 1956, je bila naša zvesta sodelavka. Delila je z nami lepe in težke trenutke. V teh petindvajsetih letih težkih trenutkov ni bilo malo, vendar je s svojim dobrim odprtim srcem Ivanka znala prisluhniti vsem in nas z lepo besedo spodbujati.

V trenutku, ko nas je zapustila, smo šele spoznali kako naša je bila in kako smo jo imeli radi.

Zapustila nas je, a v naših srcih, v srcih delavcev Alpine bomo ohranili lep in svež spomin nanjo.

Od tu in tam

Od tu in tam

Od tu in tam

Čižman v A reprezentanci

Strokovni svet alpskih reprezentanc SFRJ je na svojem sestanku v začetku aprila pripravil predhodni seznam planov reprezentanc v alpskem smučanju za sezono 1981/82. Pri pripravi so sodelovali trenerji reprezentanc, direktor reprezentanc ter sekretar strokovnega sveta. Izhajali so iz kriterijev srednjeročnega načrta dela alpskih reprezentanc, strokovne ocene napredka tekmovalcev ter njihove obetavnosti. Zaradi zanimivosti objavljamo sezname reprezentancijskih selekcij, kjer je vidno tudi, kateri tekmovalci nastopajo s čevlji Alpina.

Moški – ekipa A

Križaj
Strel
Kuralt
Franko
Cerkovnik
Benedik
Čižman – Alpina
Petrovič

Moški – ekipa B

Oberstar
Ribnikar
Karničar
Kreačič
Peternel
Knific
Oblak
Sitar
Podboj
Lavtižar – Alpina

Ekipa – smuk

Puhali
Pleteršek
Planinšek
Jemc
Dolinšek
Brudar
Šarabon
Macarol
Podrekar
Grašič

Mladinska ekipa

Jakopin
Erbežnik – Alpina
Štravs
Maklin
Naglič – Alpina
Potočnik
Dolenc
Bergant – Alpina
Robič – Alpina
Žan
Jerman
Peneš

Pionirska ekipa

Košir
Miklavčič
Žagar
Markič
Flajšman
Pustoslavšek
Jarc
Kern
Kostanjevec
Bremc
Čekon
Blažević

Ženske – ekipa A

Dornig
Zavavlav
Blažič
Leskovšek
Jerman
Peharc
Mavec
Tome

Ekipa B

Koprol B.
Ravnikar
Porenta
Češnik
Žvokelj
Krek
Klinar – Alpina
Kunc
Fajdiga

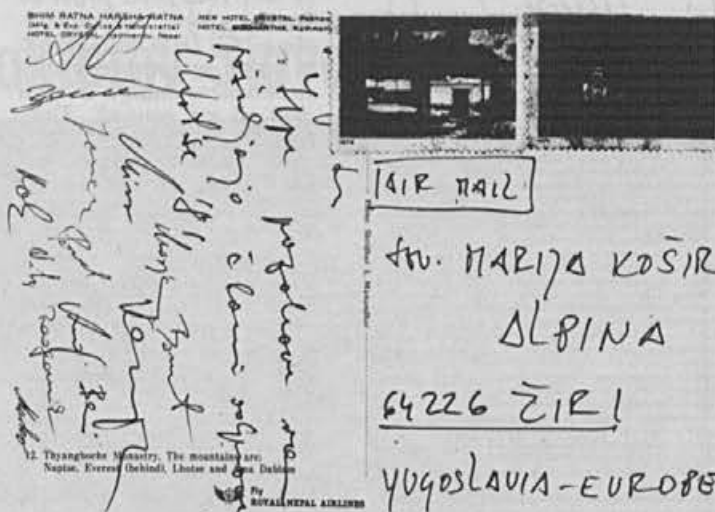
Pionirska ekipa

Dežman – Alpina
Bergant – Alpina
Koprol M. – Alpina
Bokal
Zajc
Svet
Segula
Jesenšek
Šarec
Kuhar
Humar
Kotnik – Alpina
Pušnik – Alpina

Alpina ima torej kar močno zasedbo tekmovalcev. Ko bo nared tekmovalni čevlji, imamo možnosti tudi pri ostalih tekmovalcih, ki bodo opremo testirali do konca meseca maja.

Za tekmovalni čevlji je v smučarskih krogih (tekmovalci, trenerji, učitelji, vaditelji, boljši smučarji) veliko zanimanja. Prav tako zelo dobro dela servisna služba, letos se je že uveljavila pri tekmovalcih. Tekmovalni čevlji naj bi bil tudi izdelan pravočasno. Tekmovalce imamo tudi. Sredstva v te namene so izločena v okviru plana propagande. Vse je pripravljeno. Kaj torej še manjka? Saj imamo vendar vse možnosti, da v smučarji postanemo NEKDO! Manjka nam predvsem zavesti, da nam je to, vsaj kar zadeva smučarske čevlje, edina možnost in pomeni dolgoročnejšo pot razvoja, z etapnim ciljem: olimpijada 1984. v Sarajevu; to je naš vsakdanji kos kruha. Zavedati se moramo, da samo z kakovostnimi izdelki lahko konkuriramo ostalim svetovno znanim firmam. Če tega ne bo, nam tudi vsi tekmovalci ne morejo pomagati. Za dobro ime firme moramo vsi storiti vse. Kako? Predvsem tako, da vsak opravlja svoje delo vestno, odgovorno in s čutom, da dela tudi za svoje dobro. Samo tako bomo nekaj dosegli. Možnosti imamo. Samo od nas vseh je odvisno, koliko jih bomo izkoristili.

Marija Košir

Predstavljamo Južno goro

SMER NAŠIH – Jugoslovanska smer v južni steni Lotseja (8511 m), kot so si jo zamislili naši alpinisti. Da bomo lažje spremljali njihovo napredovanje, so jo oštevilčili. Prvi podatki so govorili o doseženi višini 30, drugo višinsko taborišče je pri 40 (6500 m), vrh pa je označen z 99. In to je njihov cilj.

Ko je Indijska zemljemerska družba v minule stoletju opravljala osnovne meritve, so desnega sosedu Peak XV (tega danes imenujejo Mount Everest, Sagarmata in Comolungmas) označili z E 1. Potem šele, točno kdaj, ni povsem raziskano, so ga Angleži imenovali s tibetanskim imenom Lho-tse, kar pomeni Južna gora. In to le zato, ker leži južno od »glavarja« – Everesta. Krivično pravzaprav, saj je Lotse z 8511 m (tudi 8501, 8508 in končno več) četrti najvišji vrh sveta. Je mogočna gora, ki se vsaj s tremi vrhovi dviga nad 8000 m.

Z Južnega sedla (7986 m), prek katerega vodi Normalna smer na Everest, se strmo dviga skalnat severni greben

Lotseja; tehnično zahteven in vetrovom hudo izpostavljen. Vodi prav na glavni vrh, ki je od »glavarja« oddaljen le tri kilometre. Naprej proti vzhodu, po grebenu, ki razmejuje Kitajsko in Nepal, je Srednji vrh, z 8426 m edini še neosvojeni »osemtisočak«. (Nekateri razlikujejo poleg še Lotsejev srednji vrh B3, ki naj bi imel 8383 m.) In končno – Lotse Šar (Vzhodni Lotse 8383 m), od glavnega vrha oddaljen pol-drugi kilometer.

Lotse ima tri stene: severozahodno, ki je bila doslej edina preplezana (prvič leta 1956), južno, ki je v te sezoni rezervirana za naše, in SV, ki edina grezi na kitajsko stran. (O njej ni niti dobrih fotografij!).

Še nekaj rezultatov s šuštarijade

MOŠKI – teki

A skupina do 30 let

1. STANOVNIK Stane	Alpina Žiri	12.17.66
2. ŠTEFE Jože	Peko Tržič	14.30.95
3. RIBNIKAR Janez	Planika Kranj	14.56.60
9. PRAPROTNIK Marjan	Alpina Žiri	17.36.93

B skupina nad 31 let

1. OBLAK Lojze	Alpina Žiri	12.21.62
2. KOPAC Zoran	Alpina Žiri	13.56.64
7. KAVČIČ Srečko	Alpina Žiri	15.28.69
13. KAVČIČ Bernard	Alpina Žiri	16.47.84

ŽENSKE – teki

1. KOSMAČ Ivica	Alpina Žiri	12.50.03
2. KRAMAR Majda	Peko Tržič	13.11.23
3. RUDOLF Marjeta	Alpina Žiri	13.18.12
4. ŠEMRL Jožica	Alpina Žiri	13.32.25

EKIPNA UVRSTITEV:

1. Peko Tržič	79 točk	4. IUV Vrhnik	50 točk
2. Alpina Žiri	77 točk	5. Konus Slovenske Konjice	41 točk
3. Tus Slovenj Gradec	71 točk		

»Kmalu bo 50 let, odkar sem iz Žirov«, zbrano niza dogodke Zdravko Eržnožnik.

»Otroštvo v prijetni okolici na kmetiji pri Krošlju, je bilo zelo pestro in zanimivo. Spominjam se zlasti konj, okrog katerih smo se otroci najraje smukali. Nekoč me je oče, ki se je ukvarjal s prevozništvom, poslal ob dveh ponoči v Skofjo Loko. Bil sem star 10, 11 let in ljudje so spraševali očeta, kako se upa poslati otroka na tako pot. Pa je kar hitro odgovoril, da ima pametne konje...

Bil sem 12. otrok v veliki družini in kakor hitro sem opravil šestrazredno osnovno šolo, sem šel služiti v Soro pri Medvodah, kjer sem obiskoval še ponavljalno šolo. Brat Pavle, ki je bil tedaj v Skofji Loki mi je preko svojega kolega omogočil preizkus za vstop v Batovo strokovno šolo. Uspešno sem opravil teste in leta 1933. sem se kot 14 letni fant odpravil v Borovo, kjer sem tri leta obiskoval strokovno šolo obutvene stroke. Zanimivo je, da je Bata imel že tedaj odlično organizirano izobraževanje, z urejenim internatskim življenjem, s športnimi igrišči...

Po končanem šolanju sem seveda začel z delom, nato pa odšel k vojakom, prav tedaj, ko je izbruhnila vojna. Tako je nanese, da sem v Bosni postal vojni ujetnik, vendar le za kratek čas. Že v koloni me je poklical nekdanji sošolec iz Borova in tako sem se izognil ujetništvu. Vrnil sem se v Borovo. Podjetje

je bilo seveda zanimivo tudi za okupatorja, saj so nas »povojačili«. Sam sem že leta 1942 prvič prijel za knjigovodsko računovodske posle. Delo mi je ležalo in naglo sem napredoval v strokovnem znanju in tudi delo so mi zaupali. Tako sem leta 1948 postal vodja obratovnega knjigovodstva kombinata Borovo, l. 1950 pa pomočnik finančnega direktorja kombinata. Leta kasneje sem odšel v Vinkovce za šefa finančnega sektorja, potem pa smo se z nekaterimi kolegi odločili in odšli v Split, kjer se je tedaj porajala Jugoplastika. Tu sem ostal dobre tri leta kot finančni direktor Jugoplastike. Za nekaj časa sem šel v Galdovo podjetje v Sisak, nato pa me je tedanji direktor Planike Andrej Verbič povabil v Planiko, kjer sem bil 6, 7 let finančni direktor. Moram reči, da mi je bil Andrej Verbič dober učitelj, saj je bil sposoben gospodarstvenik, ki je videl naprej. Znal je sodelovati z ljudmi

in jih pridobiti za svoje ideje. Že tedaj se je porajala ideja za tesnejše sodelovanje gospodarskih delovnih organizacij, specializacijo programa, sozdovska miselnost.

Govorila sva o vaši življenjski poti predvsem s strokovnega vidika. S čim pa ste se poleg zahtevnega dela še ukvarjali?

»Pred vojno sem se nekaj časa ukvarjal z jadralskim, kasneje pa sem se posvetil predvsem kolesarjenju in to ne samo rekreacijskemu. Leta 1938 sem zasedel drugo mesto beograjske podzveze v juniorski konkurenci in še nekaj drugih lepih uspehov v juniorski konkurenci, tako da so mi kasneje kot devetnajstletniku dovolili tekmovali v seniorski konkurenci na prvi dirki po Jugoslaviji, dolgi 2000 kilometrov. V močni mednarodni konkurenci sem zasedel 16. mesto in bil

deseti Jugoslovčan. To je bila šestdnevna dirka od Beograda do Skopja, v času, ko je bilo na tej progi le 20 km asfalta, vse drugo pa je bil makadam. V Grdalički klisuri pot ni bila prevozna niti za kolo in smo morali kolesa naložiti na rame in teči.

Po vojni se s kolesarjenjem nisem več ukvarjal toliko, bolj za rekreacijo...

Vendar ste do upokojitve še delali na svojem področju?

»Zares, doživel sem razvojno pot Ikosa, kjer sem kar 7 let kot šef računovodstva pomagal preseči razvojne težave in podjetje se je lepo razvilo. Kasneje sm bil zaposlen še v Inženiringu v Kranju, 3 leta, leta 1975 pa sem se upokojil. Naneslo pa je, da so me kmalu spet vključili v Kmetijsko-živilskem kombinatu, kjer sem tri leta delal kot upokojenec, potem pa sem se pred dvema letoma aktiviral in sedaj delam v tozdu Agromehnika, kjer je vodja tozda Žirovec Frido Lazar. Torej, uradno delam že 42 let, sicer pa 45.

V Žiri se vračam dvakrat, trikrat letno. Izredno me veseli napredek in ponosen sem na izjave, ki jih dajejo o Žirovcih in Žireh strokovnjaki z raznih področij. Naj omenim samo en primer ocenjevanja vloge stanovanjskega kreditiranja v Žireh, ko mi je nek poznavalec omenil, koliko Žirovci ustvarijo s tako skromnim zneskom stanovanjskega kredita.

Tekst: Nejko Podobnik,
Foto: Brigita Grošelj

Od tu in tam

Deset let moškega pevskega zbor podjetij Žiri

Moški pevski zbor podjetij Žiri je bil ustanovljen pred desetimi leti na pobudo Vitala Oblaka, Antona Šanteja in Janeza Kopača, ki so se zavzeto lotili priprav in v kratkem času pridobili prve člane.

Ob ustanovitvi je bil zborovodja Slobodan Poljanšek, po treh letih ga je zamenjal Dušan Mlakar, ko pa je leta odšel, ga je zamenjal Anton Jobst, ki nas je vodil naslednjih pet let. V letu 1980 je iz vrst zbora uspešno dokončal pevovodsko šolo Franci More in od tedaj on poučuje in vodi zbor.

Zbor je nastopal na kulturnih prireditvah v kraju in izven njega, na vsakoletnih zborovskih revijah občine Škofja Loka, na svečanosti ob odkritju spominskega obeležja Jurišnemu bataljonu XXXI. divizije, prav tako ob odkritju spomenika v Dražgošah, na proslavi 40-letnice stavk tekstilnih in gradbenih delavcev v Kranju, v TV oddajah »Slovenski kraji med seboj« in »Od vsakega jutra raste dan«.

Zbor goji predvsem lepo slovensko narodno pesem, v svojem repertoarju pa ima tudi borbene pesmi.

Ob praznovanju meseca mladosti in rojstnem dnevu tovariša TITA zbor pripravlja celovečerni koncert, ki bo v soboto, 23. maja ob 20. uri v dvorani »Svobode«, v Žireh. Na koncertu bosta poleg MPZ podjetij nastopila tudi Komorni moški zbor Zasip pri Bledu in

Trio Korotan s pevci s Koroške

Obeta se nam torej spet petja poln večer.

Vladimir Novak

Od tu in tam

Od tu in tam

Od tu in tam

Deveto srečanje lesarskih oktetov Slovenije v Žireh

V petek, 24. aprila, je bilo zanimivo tudi zvečer v veliki dvorani DPD Svoboda Žiri. Oktet Jelovica je namreč organiziral že deveto srečanje lesarskih oktetov Slovenije. Tako je v Žireh nastopilo 60 najboljših pevcev – lesarjev iz vse Slovenije. Še posebno zanimivo je bilo tudi dejstvo, da je sodeloval tudi pihalni orkester Ljubljanske armadne oblasti.

Žirovci so imeli kaj videti in slišati, saj je bila prireditev na visoki kulturni ravni. Sodelovanje znanih glasbenih strokovnjakov in dirigentov: Radovana Gobca, Bojana Adamiča, Ladislava Leška in Tomaža Tozona je zadostno jamstvo za to.

Takole je izgledal oder v dvorani Svobode, kjer je odmevala gromovita borbena pesem lesarjev

Gledalcem in seveda nastopajočim je spregovoril tudi generalni direktor Jelovice

Moški pevski zbor podjetij na enem izmed svojih nastopov

Koncert je bila tudi priložnost, da so podelili zlato Gallusovo plaketo oktetu Jelovica za njegove uspešne nastope in prizadevno delo na visokem nivoju, isto priznanje pa je prejel tudi skladatelj in dirigent Bojan Adamič.

Znani dirigenti: starosta slovenskih pevovodij Radovan Gobec, Bojan Adamič in Tomaž Tozon

Priznanje je podelila tudi občinska zveza kulturno prosvetnih organizacij

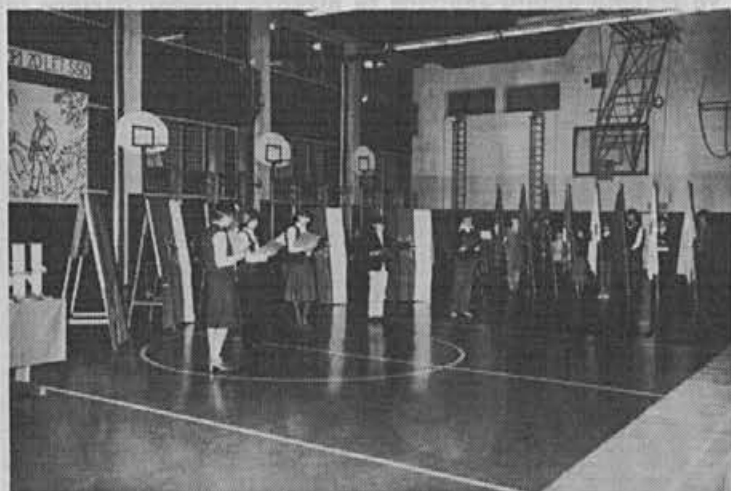
To je naš kraj

To je naš kraj

To je naš kraj

Letošnja proslava v znamenju prvoborcev

V petek, 24. aprila, je bila v telovadnici Osnovne šole Padlih prvoborcev Žiri proslava v počastitev 40 letnice Osvobodilne fronte slovenskega naroda in delavskega praznika. Osrednji del proslave je bil posvečen odkritju povečanih fotografij padlih prvoborcev, po katerih šola nosi ime. V kulturnem programu so nastopili učenci žirovske osemletke in seveda pihalni orkester Alpine. Podeljena so bila tudi krajevna priznanja Osvobodilne fronte

Slavnostni govornik na proslavi je bil predsednik krajevnega odbora SZDL Peter Naglič, ki je orisal življenjsko in borbena pot padlih žirovskih prvoborcev

Za prizadevno delo v vaškem odboru SZDL Selo je prejel priznanje Niko Oblak

V imenu Moškega pevskega zbora podjetij je priznanje prevzel Vital Oblak

Za svojo dolgoletno družbenopolitično delovanje, zlasti v okviru organizacije kmečkih žena je priznanje prejela Ančka Loštrek

»DELO-ŽIVLJENJE« je glasilo ALPINE, tovarne obutve Žiri, Stara vas 23. n. sol. o., ki ima v svoji sestavi TOZD Obutve Žiri, TOZD Obutve Gorenja vas, TOZD Plastika Žiri, TOZD Prodaja Žiri in Delovno skupnost skupnih služb. Ureja ga uredniški odbor: Anica Govekar, Ra-

do Kavčič, Anton Eniko, Srečko Erznožnik, Ivan Reven, Mišo Čaplak, Anuška Kavčič – tehnični urednik, Nejko Podobnik glavni in odgovorni urednik. Izhaja mesečno, naklada 2000 izvodov. Fotografije Brigita Grošelj. Tisk TK Gorenjski tisk, Kranj.

To je naš kraj

To je naš kraj

To je naš kraj

Kot predsednica sekcije kmečkih žena je priznanje prejela Marta Kavčič

Za večletno vsestransko družbeno aktivnost, še posebno na kulturnem področju, v zadnjem času pa pri Radiu Žiri je prejel priznanje Vladimir Novak (v njegovi odsotnosti so ga izročili materi)

Priznanje je prejel tudi predsednik KO ZB Žiri Viktor Galičič

Ob koncu proslave so učenci svojcem padlih prvoborcev izročili šopke.

Jablana sredi njive

Od vrha vasi Opale, pa proti dolini reke Sore se vije Graščna dolina. Njen zgornji in srednji del obiluje s košeninami in senožeti, spodnji del doline pa se strmo spusti proti dolini reke Sore.

Sama dolina je suha, brez potočka. Redke domačije ob dolini so si poiskale skromne studenčke v rebri, ki se kasneje izgubijo. Gričevje, sem od Žirov prehaja že v kraški svet, tako, da ni močnejših vodnih izvirov ali pa naglo izginejo.

Sončni del doline izkoriščajo domačije za njive, osojni pa za košenine. Nekdaj so morali kosci krepko pljuniti v roke, da so nakosili za osem ali dvanajst voz sena, kakor se je za posamezne parcele računalo. Danes je to z motornimi kosilnicami in traktorji drugače.

Popotnik, ki slučajno zaide v ta kraj, mimo bornih domačij, vidi, da si mladi rod z dodatnim zaslužkom v Žireh, poskuša obnoviti svoje domačije, nadoknaditi zamujeno, saj stari niso bili več kos dohitevatih novi čas.

Na najlepši Prebevkovi njivi, kakor se pravi po domače domačiji nad njo, sameva sredi dolge njive starejša jablana. Sosed Lipnik, ki ima domačijo na nasprotni osojni strani doline, mi je zaupal, da je njegov sosed pred vojno oral s parom volov to njivo, da bi prehranil številne otročičke, ki so v leseni bajti drug za drugim prijokali na svet. Nemalo presenečen je bil, ko mu je eden od volov nenadoma izginil v zemljo. Sosed Lipnik, ki je delal v bližini, je zaslišal soseda, ki je klical na pomoč. Pritekel je in imel kaj videti. Eden od volov je stal na njivi, drugi pa je nemočno gledal iz kake štiri metre

globoke luknje, kamor je padel. Ogledal si je jamo, ki je bila na dnu kake štiri metre dolga in prav toliko široka, le na njenem vrhnjem delu se je zožila in končala v tenko lepino, skozi katero je padel vol.

Po kratkem modrovanju sta soseda uvidela, da ni druge pomoči, kot ta, če je vol padel notri, naj še sam pride ven, ker se pri padcu ni dosti poškodoval, saj sosed tudi ne more samo z enim volom orat. Z rovnico in krampom sta se več ur mučila, da sta rob jame toliko odkopala in nasula volu pod noge, da je lahko zlezel iz negotoljubne jame. Seveda sta morala »jetniku« medtem ponuditi tudi vode in sena, preden je lahko prišel ven.

Gospodar Prebevk (Frelj se je pisal), je dolgo zasipaval zajetno kotanjo z raznim kamenjem in drugim odpadnim materialom, da je nazadnje na poravnano jamo zasadil še jablano, za spomin in svarilo. Tako še danes sameva prav na sredi te njive že kar velika jablana, čeprav je gospodar preteklo leto umrl.

Če boš popotnik ali planinec k daj hodil tod mimo, lahko vprašaš mladega gospodarja Martina ali njegovega soseda Lipnika, ki je bil priča dogodku, ti bosta rade volje pokazala kraj in ti podrobno razložila kako se je to zgodilo.

Po pripovedovanju starejših se je nekaj podobnega dogodilo tudi v sosednjih Goropekah, ter v dolini onstran Opal, kjer se je pod težo volov vdiral v podzemlje. Saj tu pri Žireh prehaja predalpsko gričevje proti jugu že v kraški svet z vsemi svojimi značilnimi pojavi.

Ivan REVEN

To je naš kraj

To je naš kraj

To je naš kraj

Letos je iz Žirov krenila tudi lokalna štafeta mladosti, ki se je v Škofji Loki priključila zvezni štafeti

Akumulativnost bomo dosegli s takimi inovacijami v proizvodnji

Ekonomski izrazi

AKUMULACIJA – kopičenje ali povečanje bogastva. Zdrava rast nekega nacionalnega bogastva je le tista, ki se iz leta v leto širi, povečuje, kjer se gospodarstvo obnavlja po načelih razširjene reprodukcije. Sredstva, ki jih namenimo za razširjeno proizvodnjo, imenujemo akumulacija. Akumulacija je del na novo ustvarjene vrednosti v enem letu, tisti del narodnega dohodka, ki ga namenimo za razširitev proizvodnje.

Tokrat se predstavljajo delavci lahke montaže

Malomarnost in neodgovornost

Preteklo nedeljo zjutraj so ogorčeni godbeniki pihalnega orkestra Alpine Žiri zaman čakali vnaprej naročeni avtobus, da bi jih popeljal na izbirno tekmovanje pihalnih orkestrrov Slovenije v Kočevje. Čeprav so v Alpetouru še v petek po telefonu potrdili prejeto naročilnico in zanesljivo obljubili avtobus, tega v nedeljo ni bilo. Dežurni prometnik pa v nedeljo zjutraj o tem ni bil seznanjen, ker to ne sodi v njegovo nedeljsko dežurstvo.

Podobno je bilo že nedeljo prej, ko naj bi iz Žirov odpeljal avtobus ob 9.10. Večja skupina potnikov, med njimi starejši in otroci, so čakali zaman.

Tak odnos kaže na veliko malomarnost in neodgovornost nekaterih v tej veliki delovni organizaciji, kar pa prav gotovo ne prispeva k ugledu Alpetoura.

Ivan REVEN

Profesor Demšar in Tozon na prireditvi v Žireh

Za mrliško večico so darovali

Nekdanji sosede ob smrti Pavleta Podobnika – 500.– din

Delavke v šivalnici ob smrti očeta Vide Dolenc 1.545.– din

Ribiška družina Žiri namesto venca članu Zoranu Slaviču iz Ljubljane – 500.– din

Sodelavci Bogataj Manice namesto venca ob smrti očeta Karla 600.– din

Potočnik Marija, Nova vas 79 ob smrti tete Marije Rus – 1.000.– din

Krajevni odbor zveze borcev NOV Žiri ob smrti Marije Kavčič, Žirovski vrh 27 – 1.000.– din.

Sosede Mirka Novaka, Stara vas, ob smrti Ančnikove mame – 500 din.